

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, JUNE – BIRŽELIO 12, 2014 • Vol. CV Nr. 68 Kaina 1.50 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 06-11-14

ŠIAME NUMERYJE:

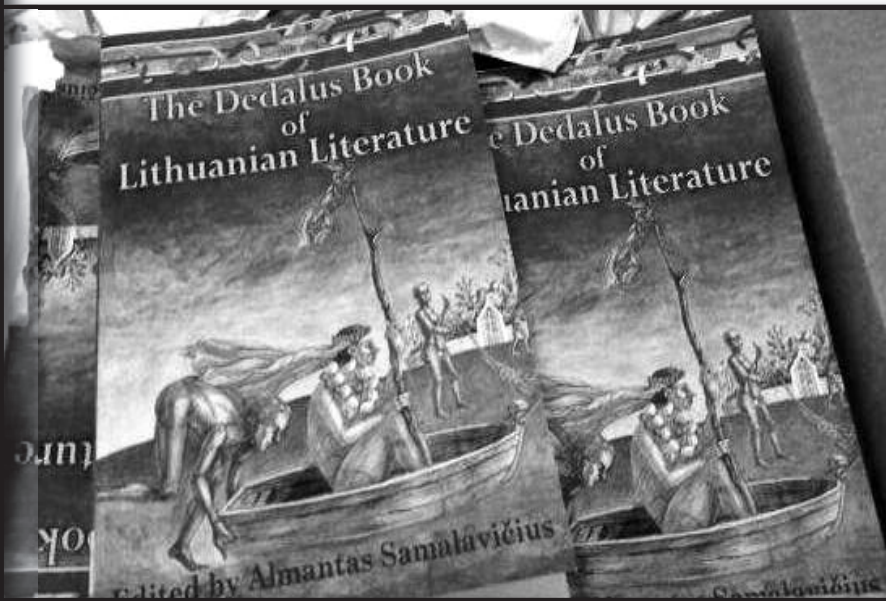
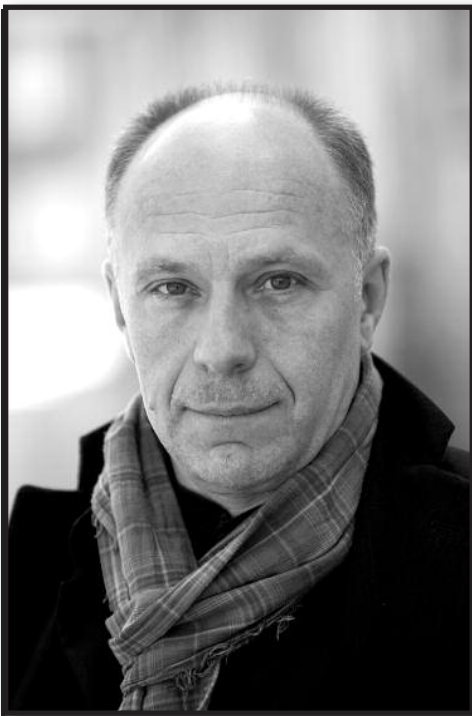

„Leiskit į Tėvynę” – 3 psl.

Bostono studentė rengia festivalį Lietuvoje – 4 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Almanto Samalavičiaus sudaryta lietuvių literatūros antologija anglų kalba atkeliauja į Lietuvą.

Vilniuje pristatyta lietuvių literatūros antologija anglų kalba

Didžiojoje Britanijoje pernai išleista lietuvių literatūros antologija anglų kalba, pristanti devyniolikos lietuvių rašytojų kūrybą, atkeliauja į Lietuvą. Technikos bibliotekoje trečią dieną, birželio 11 d., surengtos knygos „The Dedalus Book of Lithuanian Literature” sutiktuvės.

„Dedalus Books” leidykla įkurta Anglijoje. Knygas pradėjo spausdinti 1983 m. „Dedalus Books” leidykla dabartinę grožinę literatūrą, parašytą anglų

kalba. Taip pat leidykla leidžia europinės literatūros vertimus į anglų kalbą – ir Europos literatūros klasiką, ir šiuolaikinę Europos rašytojų kūrybą.

Knygoje „The Dedalus Book of Lithuanian Literature” pristatoma tiek klasikinė šalies literatūra – Jono Biliūno, Vinco Krėvės, Jurgio Savickio, Antano Vaičiulaičio, Antano Vienuolio, Balio Sruogos kūryba, tiek antrosios XX amžiaus pusės lietuvių rašytojų kūriniai bei šiuolaikiniai autoriai: – 2.

Lietuvos moksleiviai lavinosi JAV mokyklose

Birželio 9 d. kultūros, švietimo ir lyderystės mainų programa „ExCEL” (the Exchanges for Culture, Education and Leadership program) Lietuvos ambasadoje JAV atsisveikino su šešiais 2013–2014 mokslo metus skirtingose JAV mokyklose praleidusiais Lietuvos moksleiviais: Ginte Petrulionyte, Junda Adriuškevičiute, Dovile Bogušyte, Pauliumi Beniušiu, Auguste Urbakonyte ir Barbora Vasiliauskaite.

Į ambasadą susirinkusius programos organizatorius ir rėmėjus pasveikinęs Lietuvos ambasadorius JAV Žygimantas Pavilionis pažymėjo, kad glaudūs ir produktyvūs Jungtinių Amerikos Valstijų ir Lietuvos santykiai yra paremti tarpusavio supratimu ir bendromis vertybėmis, tokiomis kaip laisvė ir demokratija. „ExCEL” programa, suteikdama galimybę Lietuvos ir JAV moksleiviams pažinti vieniems kitus, prisideda prie naujos lietuvių ir amerikiečių vadovų kartos santykių stiprinimo.

Į renginio svečius kreipėsi programą remiančios Strategic Staffing Solutions International (S3) steigėja ir vadovė Cynthia Pasky, rėmėjams dėkojo ambasadorė Anne E. Derse, naujus programos tikslus nubrėžė or-

ganizacijos „American Councils” prezidentas dr. Dan E. Davidson.

2010-aisiais metais JAV ambasadorės Lietuvoje Anne E. Derse ir Lietuvos švietimo ministerijos iniciuotą programą „ExCEL” vykdo ne pelno siekianti organizacija „American Councils”, turinti daugiau nei 30 metų švietimo ir akademinį mainų patirtį. „ExCEL” programa finansuojama privačiomis lėšomis.

LR ambasados Washingtone info

Ambasadorė Anne E. Derse (trečia iš k.) su Lietuvos moksleiviais.

Ludo Segers nuotr.

Jeigu jėga palenkia žmonių sprandą, tai gėris palenkia jų širdis. – F. W. Weber

Per paskutines kelias savaites jau balsavau du kartus renkant Lietuvos Respublikos (LR) prezidentą ir vieną kartą – LR atstovus į Europos Parlamentą. Nuotaiką gadino balsavimo tvarka, kai kiekvieną kartą reikėjo užsiregistruoti iš naujo. Užsiregistruoti galima asmeniškai atvykus į konsulatą, paštu arba elektroniniu būdu. Tikrai gaila tų, kurie nenaudoja elektroninių paslaugų. Kam tas balsuotojų varginimas be reikalo? Užtrukau apie valandą, kol virtualioje erdvėje suradau tinkamą vietą iš naujo užsiregistruoti. Mano svainis sakytų, kad tai nesąmonė, bet aš to žodžio nevartoju.

Prieš akis – birželio 29 d. įvyksiantis LR privalomasis referendumas. Privalomas? Ar nusikals tie, kurie to privalumo neįvykdys? Kokia bausmė jų laukia? Šiek tiek akį rėžia ir pats referendumo žodis. Aišku, tai seniai pasiskolintas ir, be abejo, jau įsipilietinės žodis, bet tikrai nelietuviškas. Didžiąjame „Lietuvių kalbos žodyne“ referendumas aptariamas štai kaip: tai visuotinė liaudies apklausa, liaudies nuomonės itin svarbiais valstybės gyvenimo klausimais išaiškinimas balsavimu. Nusirami-

Balsavimas su kliūtimis!

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS

nimui galima sakyti, kad bus ne *referendumas*, bet privalomoji apklausa. Privalomoji? Vėl išminties ieškau tame pat žodyne. Gal ten rasiu kokią išeitį, padėsiančią išsisukti nuo bausmių? Privalomas – būtinas, reikalingas iš pareigos. Pavyzdys: „Partinė drausmė yra privaloma visiems partijos nariams“. Aišku! Jei nebalsuosi, gali išmesti iš partijos.

O dėl ko tas referendumas rengiamas? Reikėjo pastangų, kad surasčiau tą informaciją. Suradęs panorau ją atsispausdinti, bet Vyriausiosios rinkimų komisijos paruoštos informacijos mano kompiuteris nespausdino. Spausdino tik informacijos antraštę, o antrajame puslapyje tik tos informacijos pabaigą. Ar taip saugojamos nuo balsuotojų valstybinės paslaptys? Nepasidaviau ir viską savo ranka nusirašiau. Referendumas liečia LR

Konstitucijos 9, 47 ir 147 straipsnius. Štai ką nusirašiau iš tų straipsnių pakeitimo įstatymo projekto:

Straipsnis 9. Svarbiausi Valstybės ir Tautos gyvenimo klausimai sprendžiami referendumu. Referendumu priimti sprendimai gali būti keičiami tik referendumu. Referendumas taip pat skelbiamas, jeigu jo reikalauja ne mažiau kaip 100 tūkstančių piliečių, turinčių rinkimų teisę.

Straipsnis 47. Žemė, vidaus vandenys, miškai, parkai nuosavybės teise gali priklausyti tik LR piliečiams ir valstybei. Žemės sklypai

gali priklausyti užsienio valstybei – jos diplomatinėms ir konsularinėms įstaigoms įkurti.

Straipsnis 147. Sumanymą keisti ar papildyti LR Konstituciją turi teisę pateikti Seimui ne mažiau kaip ¼ visų Seimo narių grupė arba ne mažiau kaip 100 tūkstančių LR piliečių, turinčių rinkimų teisę.

Man dar neaišku, ar už šių straipsnių pakeitimą bus balsuojama atskirai ar už viską kartu. Tikiu, kad tai paaiškės, kai gausiu balsavimo biuletenį. Biuletenį? Tas žodis man reiškia trumpą, oficialų reikšmingų įvykių pranešimą. Su tuo sutinka ir minėtas „Lietuvių kalbos žodynas“. Tačiau ten yra įterpta ir kita prasmė – tai nustatytos formos rinkiminis lapelis. Taigi, turime naują iš kažkur atkeliavusį žodį, jau įsipilietinusį aukščiausiose valdžios viršūnėse.

Jau užbaigėme du balsavimo turus. Turus? O kodėl ne ratus? Žodžio *turas* didžiąjame „Lietuvių kalbos žodyne“ (17 tomas, 1996 m.) iš viso nėra. Aha! Be abejo, tai naujai į mūsų gražią kalbą įsibrovęs žodis, dar neturintis prideramų pilietybės dokumentų. Kaip į tai reaguotų LR Lietuvių kalbos komisija, atsakinga už lietuvių kalbos naudojimą ir būdžianti už jos piktnaudžijimą? Nejaugi ji drįstų pinigine bausme bausti LR Rinkimų komisiją? Juk, kaip mano kaime sakydavo, varnas varnui akies nekerta...

Noriu prisidėti prie iki šiol labai skūpių užuominų apie išeivijos lietuvių dalyvavimą šiuose rinkimuose. LR Vyriausioji rinkimų komisija skelbė, kad į balsuojančių užsienyje Prezidento rinkimuose sąrašus yra įtraukta 13,141 rinkėjas. Nuo balandžio 28 d. iki gegužės 8 d. imtinai LR atstovybėse balsavo 751 rinkėjas. Buvo atkreiptas dėmesys, kad visi piliečiai, balsavę ankstesniuose rinkimuose, nėra automatiškai įtraukiami į 2014 m. rinkėjų sąrašus. Visiems reikia vėl stoti į eilę ir iš naujo kankintis. Tačiau po balsavimo gausime lipduką, sakantį, kad „Aš balsavau!“ Su laiku toks lipdukas gali būti šio to vertas senienų, kaip Lietuvoje sakytų, aukcione (varžytinėse).

Laimos Apanavičienės rašinyje („Pasaulio lietuvis“, 2014 m. gegužė) teigiama, kad vien Čikagoje ir jos apylinkėse 2000 m. surašymo duomenimis, gyveno 87,294 lietuviai. Nerašė, kiek iš jų dar nespėjo tapti Amerikos piliečiais, tuo atsisakydami LR pilietybės. Tie skaičiai yra keturiolikos metų senumo. Po to dar atvyko tūkstančiai LR piliečių. Pagal turimus skaičius galima spėti, kad tik labai maža dalis dalyvavo rinkimuose. Rinkimuose Čikagoje asmeniškai į dvi rinkimų vietas atvyko 254 rinkėjai. Iki gegužės 11 d. į generalinį konsulatą Čikagoje buvo atsiųsta 390 balsų. Per kitas 5 dienas tikėtasi sulaukti dar apie šimto paštu balsavusių rinkėjų biuletenių. Neturint tikslesnių statistinių duomenų, sunku teigti, koks procentas LR piliečių užsiregistravo balsuoti. Tikrai žinome, kad balsavo tik labai mažas jų procentas. Lietuvoje pirmajame balsavimo rate apie 52 procentai rinkėjų. Tai irgi nedžiuginantys skaičiai.

Padėtis su Europos Parlamento rinkimais irgi sudėtinga. Vitalius Zaikauskas („Draugas“, 2014 m. gegužės 20 d.) bandė visa tai išaiškinti. Noriu jį pacituoti: „Lietuvoje Europos Parlamentas renkamas pagal proporcinio atstovavimo rinkimų sistemą vienoje rinkimų apygardoje. Balsuotojas pasirenka partijos sąrašą, taip pat gali skirti pirmumo balsus penkiems pasirinkto sąrašo kandidatams. Mandatai gali būti skirti partijoms, surinkusioms ne mažiau kaip 5 proc. dalyvavusių rinkėjų balsų. Galutinė išrinktų kandidatų eilė nustatoma pagal pirmumo balsus. Partija gali nutarti pateikti balsavimui uždarą kandidatų sąrašą – tuomet pirmumo balsų jo kandidatams skirti negalima, o galutinė kandidatų eilė sutampa su pirmine, kurią pateikė partija“. Aiškiau nė būti negali! Ar tai ne žaismingas balsavimas su kliūtimis?

Nauja antologija

Atkelta iš 1 psl.

Romualdas Lankauskas, Juozas Aputis, Icchokas Meras, Antanas Ramonas, Ričardas Gavelis, Jurga Ivanauskaitė, Herkus Kunčius, Jaroslavas Melnikas, Giedrė Radvilavičiūtė, Birutė Jonuškaitė, Danutė Kalinauskaitė. 250 puslapių antologijoje daugiausia pateikiami išbaigti prozos kūriniai – apsakymai ir esė, taip pat dviejų romanų, Jurgio Kunčino „Tūlos“ ir Sigito Parulskio „Murmančios sienos“, skyriai. Tekstus į anglų kalbą vertė septyni vertėjai: Jūra Avizienis, Aušrinė Byla, Violeta Kelertas, Elizabeth Novickas, Medeinė Tribinevičius, Ada Mykolė Valaitis ir Jayde Will.

Antologiją sudarė Almantas Samalavičius, Vilniaus Gedimino technikos universiteto profesorius, meno istorijos ir teorijos daktaras. Antologija pradedama išsamia Almanto Samalavičiaus įžanga, kuria siekiama įvesti Vakarų skaitytoją į pastarojo šimtmečio Lietuvos tikrovę, įvardyti esminius istorinius lūžius, fizines ir moralines sovietmečio pasekmes, nepriklausomybės siekį, galiausiai išklibinusią visą sovietų imperiją. Knygos rengėjų nuomone, tokia istorinio-kultūrinio pobūdžio įžanga turėtų padėti lietuvių autorių grožiniams tekstams tvirčiau atsiremti į bendrą europietiškos kultūros ir istorijos kontekstą ir tapti lengviau suprantamais ir skaitomais.

Knyga platinama Jungtinėje Karalystėje, JAV, Kanadoje ir Australijoje, ją galima įsigyti internetu.

Pristatyme dalyvavo rinktinės sudarytojas Almantas Samalavičius, leidyklos „Dedalus Books“ atstovai iš Jungtinės Karalystės, knygos autoriai ir vertėjai. Autoriai skaitė kūrinių ištraukas, vertimus į anglų kalbą. Vakarą vedė kino dokumentininkas, vertėjas ir žurnalistas Jonas Ohmanas, svečiams pateikęs ir specialiai šiai knygai sukurtą filmuką su skaitomomis Jurgio Kunčino, Sigito Parulskio, Giedros Radvilavičiūtės kūrinių ištraukomis.

„Draugo“ info

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday
except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by
the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.
Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL
and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$150.00.
Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5532

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klasė: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame.
„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome prisilikti kopiją.

El. paštas:

redakcija@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

Kaune – jau dvyliktoji respublikinė šventė „Leiskit į Tėvynę”

Kauno mero A. Kupčinsko sveikinimo žodis

Šventės dalyviai

A. Vaškevičiaus nuotraukos

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Praėjusį šeštadienį Kaune, legendiniame Dainų slėnyje surengta XII respublikinė politinių kalinių ir tremtinių dainų ir poezijos šventė „Leiskit į Tėvynę”. Tai tradicinė šventė, vykstanti kas dveji metai vis kitoje Lietuvos apskrityje. Pirmoji šventė įvyko 1991 m. Kaune, užpernai Ukmergėje simbolinė dirigento lazdelė buvo perduota kauniečiams ir po dviejų dešimtmečių, apkeliavusi visą šalį, šventė vėl grįžo į Kauną, kur ir gimė ši graži tradicija.

Šiomet į Kauną atvyko 33 tremtinių chorai iš visos Lietuvos, iš kai kurių miestų dalyvavo net po tris ar keturis kolektyvus. Nepaisydami alinančio karščio, solidaus amžiaus atlikėjai kantriai laukė savo eilės pasirodyti. Tiesa, kai kam nuo perkaitimo prireikė ir medikų pagalbos.

Vidurdienį Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje prie Amžinosios ugnies aukuro jaunieji šauliai uždegė simbolinį fakelą ir atnešė jį į Dainų slėnį. Gražią eiseną per miestą stebėjo nemažai žmonių. Šventiškai papuoštame Dainų slėnyje, kuriame jau nuo 1937 metų vyksta įvairūs renginiai aukurą nuo uždegtos ugnies uždegė Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos Garbės pirmininkas, partizanas Antanas Lukša.

Šventės prologą – pasveikinimą atliko Kauno tautinių šokių ansamblio „Malūnėlis” jaunieji šokėjai, sulaukę daugybės plojimų. Susirinkusius pasveikino tautiniais rūbais pasipuošęs Kauno meras Andrius Kupčinskas, pasidžiaugęs, kad šis renginys vyksta Laikinojoje sostinėje, kad jį susirinko daug dalyvių iš visos Lietuvos. Meras gėlėmis apdovanojo pagrindines šventės vadoves.

„Mūsų šiandien dar yra likusių apie 50 tūkstančių, daug iškentėjusių, daug patyrusių ir sulaukusių šios dienos. Tokios šventės, kai susiburiame kartu, labai reikalingos ir laukiamos”, – sakė Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos pir-

mininkas Gvidas Rutkauskas. Specialų šios sąjungos žymenį už paramą ir palaikymą pirmininkas įteikė merui A. Kupčinskui.

Po Tautiškos giesmės nuskambėjo kompozitoriaus Liongino Abariaus daina „Leiskit į Tėvynę” (žodžiai kunigo Juozo Šnapščio-Margalio), kuri yra tapusi tremtinių himnu. Dainų slėnyje šis kūrinys, atliekamas šimtų dainininkų, skambėjo labai iškilmingai ir ne vienam išspaudė ašarą.

Renginio vedėjai aktoriai Petras Venslovas ir Inesa Paliulytė skaitė tremtinių eiles, Kauno Teatro mokyklėlės ir Kauno dramos teatro aktoriai parengė ir parodė sceninę kompoziciją „Tremties vaikai”, kuri priminė sunkią Sibire atsidūrusių mažųjų lietuvių dalia.

Daug plojimų sulaukė populiarius solistas Liudas Mikalauskas, atlikęs išeivijos autorių – kompozitoriaus, smuikininko ir pedagogo Juozo Strolios bei rašytojo ir žurnalisto Pauliaus Jurskaus dainą „Parveski Viešpatie”, taip pat dar keletą kitų kūrinių. Dainų programą pajavairino Kauno choreografijos mokyklos mokinių šokiai „Malda”, „Polkute”, „Istorinis šokis”.

Renginyje Dainų slėnyje buvo apdovanoti ir rašinių konkurso apie tremtį laureatai – juos sveikino Kauno meras Andrius Kupčinskas. Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos valdybos pirmininkė Rasa Duobaitė-Bumbulienė sakė, kad rašinių vertinimo komisiją šiemet pradžiugino gausus dalyvių būrys ir jų entuziastingas noras prisiminti sunkią tremtinių dalia. Komisiją sudarė poetai Robertas Keturakis ir Petras Palilionis, rašytojas Stanislovas Abromavičius, „Tremtinio” redaktorė Jolita Navickienė.

Šventėje „Leiskit į Tėvynę” dirigavo žinomi muzikai iš visos Lietuvos – šventės vyriausioji dirigentė Bronė Paulavičienė, dirigentai Vytautas Saikauskas (Klaipėda), Jovita Bražukienė (Kuršėnai), Romualdas Eičas (Tauragė) bei daug kitų. Chorams ir solistui akompanavo pianistė Beata Vingraitė, taip pat nuotaikingą programą atliko Kauno pučiamųjų instrumentų orkestras „Ąžuolynas”, diriguojamas Ričardo Kukulskio.

Renginį užbaigė jungtinis choras, atlikęs Algimanto Bražinsko ir Alekso Dabulskio dainą „Ąžuolais vainikuotas” bei Juozo Naujalio ir Maironio dainą „Lietuva brangi”. Po jos vyriausioji šios šventės dirigentė Bronė Paulavičienė perdavė batutą XIII šventės vyriausiajai dirigentei Aušrai Kazlauskienei iš Kėdainių – po dvejų metų tokia šventė vyks Kėdainiuose.

Po renginio choristai dar neskubėjo skirstytis, dalinosi prisiminimais, džiaugėsi pavykusiu renginiu, tarėsi dėl būsimų susitikimų. Daugelis tikisi susitikti Ariogaloje, kur rugpjūtį vyksta tradicinis tremtinių sąskrydis „Su Lietuva širdy”.

O į Kauną, Dainų slėnį dainininkai vėl sugrįš dar šį mėnesį – birželio 28 dieną, minint pirmosios 1924 metais surengtos Dainų šventės, anuomet vadintos Dainų diena, jubiliejinę sukaktį. Iškilmingas renginys vyks gimtajame Dainų šventės mieste – Kaune. Tad „Leiskit į Tėvynę” tapo repeticija prieš gerokai didesnę renginį.

Jaunųjų šokėjų pasveikinimas

RYTYS

Rytys – rytinis, iš rytų pučiantis vėjas. Puslapis „Rytys“ pristato JAV lietuvių naujienas iš rytų pakrantės valstijų.

Redaktorė Vaida Lowell • El. paštas: draugas.east.coast@gmail.com

Bostono studentė organizuoja tarptautinį vasaros muzikos festivalį Lietuvoje

Bostono Lietuvių Bendruomenės pirmininkė Rima Girniuvienė (kairėje) pristato muzikos trio (iš kairės): Eglę Jarkovą (smuikas), Rui Urayama (fortepijonas) iš Japonijos ir Edevaldo Mulla (violončelė) iš Albanijos. Dalia Shilas nuotraukos

DALIA SHILAS

Gražų paskutinį šių metų gegužės vakarą būrys lietuvių susirinko į Bostono „Lietuvių piliečių“ klubą pasiklausyti daug kam jau gerai pažįstamo talento – smuikininės Eglės Jarkovos. Kartu su Egle koncertavo ir kiti Bostono konservatorijos studentai: Rui Urayama (fortepijonas) iš Japonijos ir Edevaldo Mulla (violončelė) iš Albanijos.

Vakaras buvo skirtas Eglės Jarkovos organizuojamam trečiajam tarptautiniam vasaros muzikos festivaliui „Vivace Vilnius“ paremti. Dviejų dalių koncerto metu klausėmės klasikinės ir populiarios muzikos. Skambėjo Johann Sebastian Bach, Jakob Ludwig Felix Mendelssohn, Antonin Dvorak, Georges Bizet, Astor Piazzolla, Scott Joplin, George Gershwin, „Beatles“, Elton John ir Frank Sinatra kūriniai.

Muzikinį vakarą surengė JAV Bostono Lietuvių Bendruomenė ir „Bostono lietuvių jaunimo grupė“. Tai jau antrasis Eglės ir Rui pasirodymas „Lietuvių piliečių“ klubo kavinėje. Trio su Edevaldu dar labiau atskleidė šių jaunųjų atlikėjų talentus. Nors ir mažoje kavinės patalpoje, pianinas, smuikas ir violončelė skambėjo nuostabiai Aido B. Kupčinsko, ilgamečio muzikanto, muzikos gerbėjo ir nuolatinio bendruomenės renginių padėjėjo, dėka. Su savo „Small Farm Animals“ grupe Aidas

daug kartų koncertavo šioje salėje ir žino visas garso ir apšvietimo subtilybės.

„Elektrinių muzikos instrumentų įgarsinimas yra gana paprastas, tačiau gerai įgarsinti meistrų darytą smuiką yra daug sunkiau“, – sako Aidas. „Kad neprarastume garso kokybės, naudojau anglų kompanijos ‘Headway’ specialiai smuikui sukurtą technologiją, kuri tiksliai perdavė visą smuiko dažnių diapazoną ir nevaržė Eglės grojimo.“

Bostono Lietuvių Bendruomenės pirmininkė, viena iš organizatorių, Rima Girniuvienė pristatydamą šį trio pasidžiaugė: „Smagu, kad tarp mūsų yra tokių talentingų ir dvasiškai stiprių jaunų žmonių. Bandykime jiems padėti ir juos paremti jų dideliuose siekiuose. Jie jau dabar yra garsūs ir keičia po pasaulį. Tokie koncertai turtina ir mūsų Bostono Lietuvių klubą“.

Eglės organizuojamas muzikos festivalis „Vivace Vilnius“ įvyks rugpjūčio 1–10 d. M. K. Čiurlionio meno mokykloje Vilniuje. Jo metu garsūs muzikos atlikėjai – svečiai iš JAV, Venesuelos, Albanijos, Japonijos ir kitų pasaulio šalių dalinsis savo pedagoginėmis, solinėmis, kamerinėmis bei orkestro muzikos žiniomis su Lietuvos moksleiviais ir studentais nuo 12 iki 28 metų.

Norintieji sužinos, kaip siekti mu-

ziko profesijos, kūrybiškai ir greitai mąstyti, stebėti ir klausyti, plėtoti naujus ir vertingus ryšius bei draugystes. Festivalio metu taip pat vyks nemokami koncertai plačiai Lietuvos visuomenei.

Festivalyje dalyvaus ir Bostone gyvenanti ir dirbanti, daugybę apdovanojimų pelniusi Lietuvos fleitininkė Ona Jonaitytė. O Bostono konservatorijos artisto diplomo, fortepijono studentė, Japonijos Nacionalinės fortepijono mokytojų asociacijos „Grand Prix 2013“ laimėtoja, Rui Urayama gros savo rečitalį festivalio atidaryme Vilniaus rotušėje.

Gimusi Lietuvoje, du kartus Bostono konservatorijos absolventė, Eglė šį pavasarį gavo pilną stipendiją rudenį tęsti styginių instrumentų studijas Bostono universitete. Dvidešimt ketverių metų smuiko virtuozė laimėjo ir Bostono konservatorijos verslo stipendiją (Entrepreneurial Grant) iš dalies „Vivace Vilnius“ festivaliui paremti.

Eglė yra tarptautinio „American Protege“ 2011 konkurso New Yorke pirmosios premijos nugalėtoja, taip pat – Bostono konservatorijos Kamerinės muzikos 2010 m. konkurso, 2012 m. Styginių instrumentų konkurso bei daugelio kitų konkursų laureatė.

Eglė koncertavo ne tik Lietuvoje ir JAV, bet ir daugelyje kitų Europos šalių: Albanijoje, Austrijoje, Italijoje, Ispanijoje, Lenkijoje, Kroatijoje, Rusijoje bei Puerto Rike. Jos pasirodymai „Carnegie Hall“ New Yorke ir kitose garsiose JAV koncertų salėse, jos profesinis meistriškumas, asmenybės žavesys ir kuklumas suteikia galimybę ne tik Bostono Lietuvių Bendruomenei, bet ir mums visiems lietuviams pasidžiaugti ir pasididžiuoti ne tik pačios Eglės pasiekimais, bet ir Lietuvos vardo garšiniu Bostono ir pasaulyje.

Norintys prisidėti prie festivalio paramos, rašykite Eglei: egle.jarkova@gmail.com. Daugiau informacijos apie „Vivace Vilnius“ festivalį galite rasti: www.vivacevilnius.org.

Lietuvos generalinis konsulas New Yorke Valdemaras Sarapinas pristato Astą Kumpikaitę-Bublienę – keramikę, gyvenančią ir kuriančią New Yorko valstijoje.

New Yorke atidaryta keramikos ir tapybos darbų paroda

Birželio 5 d. Lietuvos generalinis konsulas New Yorke kvietė į Astos Kumpikaitės-Bublienės keramikos ir Povilo Mecio tapybos darbų parodos atidarymą. „Džiaugiamės, galėdami būti lietuvių kultūros traukos centru New Yorke ir nuolat supažindinti mūsų tautiečius su lietuvių talentingais menininkais, ypač tokiais kaip Asta Kumpikaitė-Bublienė ir Povilas Mecys“, – susirinkusiuosius sveikino Lietuvos generalinis konsulas New Yorke Valdemaras Sarapinas.

Asta Kumpikaitė-Bublienė yra keramikė, gyvenanti ir kurianti Kew Gardens, New Yorko valstijoje. Ji gimė ir užaugo Lietuvoje, ten studijavo ir baigė keramikos specialybę Vilniaus Dailės akademijoje. Greitai po baigimo Asta apsisusto New Yorke. Čia ji kuriam laikui apleido keramiką, studijavo grafikos dizainą Fashion Institute of Technology, kurį baigė 2004 metais.

Savo kūriniuose menininkė mėgsta derinti paprastumą ir puošnumą, naudoja dekoraciją formas išraiškai ir papildymui. Ji derina organišką formas ir motyvus su geometriniais ornamentais bei abstrakčiais elementais, semdamasi įkvėpimo iš įvairių sričių. Gamta turi didelę įtaką jos kūrybai. Ji taip pat žavisi tradicine japonų keramika ir menu, viduramžių manuskriptų iliustracijomis, Art Nouveau periodo menu, liaudies meno motyvais ir „lašeliu“ pagonybės.

Abstrakcionistas Povilas Mecys gimė Kaune. 1996 m., kai jam buvo 12 metų, su šeima persikėlė į Rhode Island valstiją. 2008 m. įgijo Grafikos dizainerio bakauro laipsnį Rhode Island koledže. Nuo tada dirba grafikos dizaineriu ir taip pat tapo.

P. Mecio abstraktūs piešiniai parodo jo grafikos dizaino ir konstrukcijos sugebėjimus, apima geometrinius ir linijinius dizainus. Kiekvienas piešinys įgyvendinamas dažų sluoksniais, kurie vėliau nušlifuojami parodant ir apatinius sluoksnius. Jo darbai dekoratyviniai, suteikia interjerui daugiau spalvų.

LR generalinio konsulato New Yorke info ir nuotr.

Muzikos vakarą surengė JAV Bostono Lietuvių Bendruomenė ir „Bostono lietuvių jaunimo grupė“. Iš kairės: Aidas Kupčinskas, Dalia Shilas, Rima Girniuvienė kartu su atlikėjais Rui Urayama, Egle Jarkova ir Edevaldo Mulla.

Motinos dieną šventė su lietuviškomis tradicijomis

Mamos dieną vaikai dainavo tradicinę „Žibuoklių“ dainą. Mečio Šilkaičio nuotraukos

VITA BLOUGH

Mamos diena – viena gražiausių švenčių metuose. St. Peterburgo, Floridos valstijos, Lietuvos Bendruomenė visada susiburia ir pažymi Mamos dieną ypač šventiškai. Šių metų šventė buvo spalvinga, kupina džiaugsmo, muzikos, dainų ir gražių eilėraščių, skirtų mamytėms. O ir pačių šventės dalyvių gretos buvo gausios, spalvingos ir vieningos.

Šventę pradėjo naujai susikūrusi „Bangos“ dainorėlių grupė, vadovaujama Astos Lukas ir Ramintos Krikščikienės. Vaikai padainavo „Kur bėga Šešupė“, kuri visų širdyse sužadino daug emocijų. „Drugelių“ šokis pagal kompozitoriaus Antonio Vivaldi kūrinį „Pavasaris“ (iš serijos „Keturi metų laikai“), kai į sceną pasipylė būrys spalvingų, plėvesuojančių „drugelių“ – jaunųjų Lituanistinės mokyklos mokinukų, „plasnojančių“ mamų pa-

gamintais drugelių sparneliais sukėlė žavesio bangą.

Minėjimas tęsėsi su dainomis ir šokiais: „Sėjau rūtą“, „Užaugau Lietuvoj“, „Aguonėlė“, „Lakštingalėlė“. Lituanistinės mokyklos „Saulutės“ mokytojos ir meno vadovės Rasos Kay paruoštai programai nestigo nei gražių eilėraščių, deklamuojamų mokyklėlės mokinukų, nei prasmingų akimirų bei tradicinio folkloro elementų. Buvo džiugu matyti mūsų jaunuosius lietuvičius, apsuptus lietuviško paveldo ir tradicijų, bei jausti, kad jie noriai dalyvauja ir tęsia šias tradicijas.

Na, o kokia gi Mamytės diena be tradicinės „Žibuoklių“ dainos! Vaikučiai sugužėjo į sceną nešini pavasariinių tulpių žiedeliais ir visi kartu su dainininkių pagalba linksmiai sudainavo pačią mieliausią dainą, skirtą mamoms.

Programa pasibaigė gražiu padėkos eilėraščiu mamai, ir, beskambant

„Drugelių“ šokis sukėlė visuotinę žavesio bangą.

dainai „Oi, palauk, palauk, sakydavo man mama“, vaikučiai nuskubėjo savo mamoms įteikti gėlytes. Nebuvo pamirštos ir kitos salėje buvusios mamytės – joms vaikai išdalino savo rankų darbo drugelius.

Tęsdami lietuvių klubo tradiciją, tėveliai taipogi pagerbė mamas. Pasi-puošę virėjų kepurėmis, jie šeimyniškai išdalino gardžius pietus, paruoštus šeimnininkės Angelės Straukienės.

Džiugu, kad turime tokią gražią šventę, kad mokame suprasti ir įamžinti progas, kad kartu su vaikais puoselėjame meilę tradicijoms. Mamos die-

nos šventė nebūtų tokia graži be visų ją ruošusių mamų: mamų, kurios paruošė programą, mamų, kurios mokė vaikučius deklamuoti eilėraščius ir dainuoti dainas, mamų, kurios piešė sparnelius, mamų, kurios puošė salę ir mamų, kurios visokeriopai prisidėjo prie šventės organizavimo. Štai todėl ši šventė tokia graži ir prasminga – ji paliesta mamos meilės bei atsidavimo, ji įkvėpta mamos pastangų. Štai todėl ši šventė viena gražiausių metuose.

Parengta pagal „Lietuvos žinios“, Nr. 454.

Mokytojos ir meno vadovės Rasos Kay paruoštai programai nestigo gražių eilėraščių, deklamuojamų mokyklėlės mokinių.

Naujasis Lietuvos šaulių sąjungos vadas

Iš k.: Krašto apsaugos ministras Juozas Olekas, naujasis LŠS vadas Liudas Gumbinas ir Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas Artūras Paulauskas

Birželio 7 d. Kaune vykusiame neeiliniame Lietuvos šaulių sąjungos suvažiavime šauliai didžiąja balsų dauguma pritarė LR Krašto apsaugos ministro teikiamo kandidato į Lietuvos šaulių sąjungos vado pareigas, atsargos pulkininko leitenanto Liudo Gumbino skyrimui.

Pastaruoju metu Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje dėstęs L. Gumbinas pakeis Lietuvos šaulių sąjungai vadovaujančią atsargos pulkininką Antaną Plieskį.

39 metų L. Gumbinas yra baigęs Lietuvos karo akademiją, įgijęs magistro laipsnius Vilniaus pedagoginiame universitete bei Londono karališkajame universitete.

Pradedant suvažiavimą, iškilmingai įnešama šaulių vėliava

Lietuvos šaulių sąjungos vadas skiriamas trejiems metams krašto apsaugos ministro įsakymu su LR Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto bei sąjungos suvažiavimo pritarimu.

Sąjungos vadu gali būti skiriamas aukštąjį išsilavinimą ir ne žemesnį kaip majoro (komandoro leitenanto) laipsnį turintis profesinės karo tarnybos, tarnybą rezerve atliekantis atsargos karys, LŠS narys, ne daugiau kaip dviem kadencijoms iš eilės.

1919 metais birželio 27-ąją įkurta Lietuvos šaulių sąjunga yra valstybės remiama savanoriška sukurta pilietinės savigynos asociacija, padedanti užtikrinti valstybės nacionalinį saugumą.

LŠS info ir nuotr.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcbglobal.net

Kas yra „Paslapčių ieškonė“?

Paslapčių ieškonė” yra vienos dienos skautiškas įvykis, panašus į televizijos „reality” programą „Amazing Race”. Per šią ieškonę („search”) mišrios grupės (skautai vadina jas skiltimis) lenktyniaus įvairiose vietovėse (tarp pastatų, paminklų, parkų ir t. t.), kol pasieks ieškonės pabaigą. Skiltys sužino dalį ieškonės kelio, kai gauna „Paslapčių raktus” („Clues”). „Paslapčių raktai” nusakо vietovę, kur ieškoti kito „Rakto”. Kartais skiltys, kad gautų kitą „Raktą”, turi išspręsti įvairius skautiškus galvosūkius („Roadblocks”) ir nugalėti kliūtis („Detours”).

Toks yra paaiškinimas biuletenyje, bet jis tik „pakrapšto paviršių”, kai aiškina, kas tai yra iš tikrųjų. Elementai, kurie apeiti:

✦ „Paslapčių ieškonė” pritraukia lietuvišką, skautišką jaunimą iš įvairių vietovių, kur tik yra susikūrę skautiški vienetai. Vienas iš tikslų yra tai, kad paaugliai iš įvairių vietovių turėtų progos susipažinti su skautais, skautėmis iš kitų miestų. Jaunimas yra sąmoningai išskirstomas į įvairias skiltis, kad kiekvienoje skiltyje būtų ir berniukų, ir mergaičių (skautiškai – brolių ir sesių) iš kelių vietovių.

✦ Jaunimas iš kitų vietovių gauna nepaprastai gerą progą susipažinti su nepažįstamu didmiesčiu. Įdomu, kad net ir tie dalyviai, kurie gyvena „paslapčių ieškonės” mieste, dažnai išmoka kažko naujo, nes daugelis gyvena užmiesčiuose ir retai keliauja į centrą. Taigi, visi ką nors naujo pamato, patiria.

✦ Keliaujantys iš kitų vietovių (ar tai būtų jaunimas, jų vadovai ar tėveliai), pradeda savo ieškonę nuo tos akimirkos, kai iškeliauja iš savo namų ir baigia tik peržengę vėl savo namų slenkstį. Kai kurie iš tolimesnių vietų atskrenda lėktuvu, kiti ilgus atstumus keliauja traukiniu, dar kiti atvyksta kartu automobiliais. Tose kelionėse irgi gimsta nauji pasakojimai ir tradicijos.

✦ „Paslapčių ieškonė” dažnai sutelkia vietovės skautų vadovus, tėvelius ir visuomenę, juk reikia daug pagalbinių, kad ieškonė sklandžiai pavyktų. Toks susibūrimas visokeriopai pagyvina skautišką veiklą globojančiame mieste. Žinoma, ne tik jaunimas, bet ir suaugusieji iš kitų vietovių gauna progą užmegzti naujų pažinčių, susitikti su senais pažįstamais ir vėl smagiai pabendrauti.

Kai visi „suplaukia” iš savo vietovių, „Paslapčių ieškonė” vyksta dvi dienas. Pirmą dieną vyksta „Įžanginė suėiga”. Joje jaunimas (ir vadovai) atlieka susipažinimo pratimus; visi paskirstomi į naujas, mišrias skiltis; sugalvoja skilties šūkį ir simbolį; pasiskirsto pareigomis (skiltininkas-ė, paskiltininkas-ė, navigatorius-ė, išdininkas-ė, sekretorius-ė, ir t. t.). Dalyvaujantys lietuviškose šv. Mišiose visi įgyvendina pirmąją skautų šūkio dalį: „Dievui, Tėvynei ir Artimui”. Pirmoji diena baigiasi vakariene, visos skiltys sėdėdamos kartu, tęsia savo susipažinimą vienas su kitu, kas bus labai svarbu

kitą dieną.

Antrą dieną vyksta didžioji konkurencija. Visi kartu pradeda ieškonę, gaudami didelį voką su žemėlapiu, kišenpinigių ir nurodymus, kur pirmiausiai reikia atsirasti. Kai kurios skiltys labai greitai susigauja, o kitos truputį ilgiau pagalvoja prieš pradėdamos kelionę. Atstumas ir laikas tarp skilčių po truputį didėja su kiekviena kelionės dalimi – kas geriausią maršrutą pasirinko, kas spėjo patekti į pirmą autobusą, kas greitai atliko skautiškus uždavinius... Dažniausiai gerai pasirodo skiltis, kuri turi geriausią „skilties dviasią” bei dinamiką, su kuria skautai yra geriausiai susipažinę.

Kiekvieną keliaujančią skiltį palydi du vyresnieji. Jų pareiga yra ne patarti, bet stebėti, kaip skilčiai sekasi ir

apsaugoti nuo tikro pavojaus. Bet jie turi prikausti liežuvius, jeigu skiltis klajoja, neturi skautiško žinių ir pan. Pasibaigus ieškonėi visada įdomu išgirsti palydovų pasakojimus. Su ne mažesne įtampa yra laukiamos sugrįžtančios skiltys, ypač kai po aštuonių valandų klajonių, laiko ir atstumo, skirtumas tarp jų yra labai mažas. Yra buvę taip, kad tarp pirmų dviejų skilčių laiko skirtumas buvo mažiau nei dvi minutės. Visiems yra smagu, kai visos skiltys pagaliau atvyksta į galutinį tašką, pasivaishina ir atsigaivina. Po to vyksta visų nekantriai laukiamas premijų įteikimas: pirmos trys geriausiai pasirodžiusios skiltys laimi dovanas, t. y. daiktų, kurie naudingi skautiškose kelionėse ir stovyklose. Liūdniausia akimirka būna tada, kai visi sustoja į vieną didelį ratą sugiedoti giesmės „Ateina naktis” – nesvarbu, kad esame didžiulio miesto parke, vis tiek esame skautai.

Pirmoji „Paslapčių ieškonė” sėkmingai įvyko Čikagoje 2007 metais. Antroji „Paslapčių ieškonė” surengta Kanadoje, Toronte 2009 m. Trečia „Paslapčių ieškonė” vyko Bostone 2011 m. 2012 metais skautiški keliai nuvedė į Detroitą. Šių metų „Paslapčių ieškonė” yra organizuojama JAV sostinėje, Washington, DC.

Nors kiekvienas dalyvis sumoka registracijos mokestį, tie mokesčiai nepilnai padengia visas ruošimo išlaidas. Visuomet yra laukiama paramos iš lietuviškos bendruomenės. Čekius galite siųsti:

Paslapčių ieškonė – Washington, DC
c/o Paulius Mickus
12284 Grimsby Lane
Bristow, VA 20136

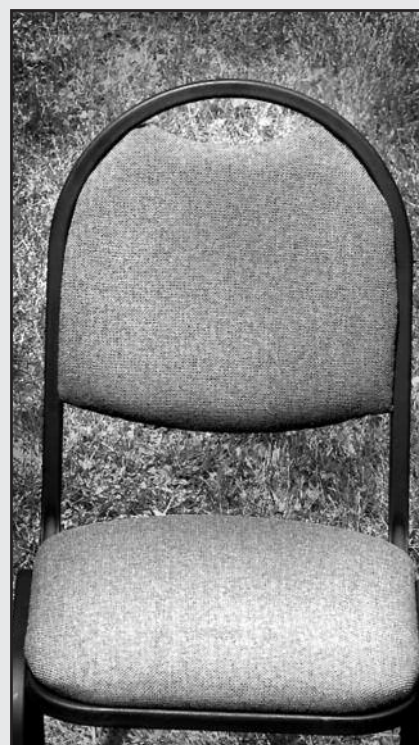
Į klausimus apie „Paslapčių ieškonę-Washington, DC” gali atsakyti

Tomas Dundzila: tomasmya@gmail.com, tel. 703-508-3048.

Linkime saugios kelionės

Jau šią savaitę didelis būrys lietuvių skautų ir skaučių iš skirtingų miestų suvažiuos į Washington, DC dalyvauti „Paslapčių ieškonėje” 2014. Linkime Jiems laimingos, saugios kelionės, gražaus oro ir smagių prisiminimų!

Kovas Rugienius siekia „Erelio” žymens

Amerikos skautų sąjungoje skautai pereina daug patyrimo laipsnių, kurių aukščiausias yra „Erelis” žymuo (Eagle Scout). Amerikos visuomenėje šis laipsnis yra ypač gerbiamas – jį pasiekia tik 3 proc. visų skautų. Juo puošiasi JAV senatoriai ir Kongreso nariai, keli vyriausiojo teismo teisėjai, kariuomenės generolai ir kiti, pasiekę aukštas vietas visuomenėje.

„Erelis” programa skatina jaunuolį siekti „kalno viršūnių, skrieti su ereliais”. Siekdamas šio laipsnio jaunuolis išvysto gero vadovo įgūdžius, tampa jautrus savo bendruomenės, tautos ir žmonijos rūpesčiams, išmankština kūną bei išlavina protą.

Kovas Rugienius, pavasarį baigęs Čikagos priemiesčio Downers Grove South gimnaziją, šiuo metu siekia „Erelis” žymens. Jo šeima priklauso Pal. Jurgio Matulaičio misijai. Pastebėjęs, kad misijos kėdės apnešotos, o jų kojos aprūdijusios, jis sumanė jas atnaujinti. Skautas Rugienius sukvietė talkininkų būrį ir atnaujino net 40 misijos kėdžių. Taip jis parodė, kad ne tik sugeba vadovauti ir greitai atlikti sau užsibrėžtą užduotį, bet noriai prisideda prie bendruomenės gerovės.

Dainos Čyvienės info ir nuotr.

Energija, jos šaltiniai ir jų naudojimas (2)

JERONIMAS TAMKUTONIS

Laikas nestovi vietoje. Po Antrojo pasaulinio karo vykusieji pakitimai ir pažanga tiek moksle, tiek pramonėje keitė visuomenės ir valstybių ekonominį gyvenimą. Iš nugalėtos Vokietijos Ruro krašto pigiai iškasama akmens anglis buvo neoficialiai vežama į kitus kraštus, įskaitant ir Ameriką, kuo pasinaudojo atvykęs į Ameriką gabus lietuvis ekonomistas Juozas Kazickas. Amerikoje greitai besiplečiantis automobilių vartojimas vertė ieškoti daugiau alyvos, o besiplečianti įvairių kraštų pramonė reikalavo naujų žaliavų ir daugiau energijos. Paplito geologinės žemės turtų paieškos, pagilėjo žemės gręžiniai.

Dėl aiškių akmens anglies savybių automobiliai anglies nevartoja, o spartus automobilių daugėjimas reikalavo daugiau alyvos. Netikėtai buvo aptikti naftos ir dujų telkiniai Šiaurės jūroje tarp Škotijos ir Norvegijos. Tai buvo Europai laimingas atradimas, žinia, kad Europa nėra išimtinai priklausoma nuo Artimųjų Rytų alyvos, gabenamos per Sueco kanalą.

Norvegija – neturtingas, kalnuotas kraštas, išraižytas fiordų, beveik neturintis dirbamos žemės. Nuo amžių jos gyventojai buvo priversti ieškoti pragyvenimo iš jūros. Tai buvo žvejyba. Lygiagrečiai su žvejyba plėtėsi ir laivininkystė bei prekybos laivynas. Prieš Antrąjį pasaulinį karą Norvegija kartu su Britanija ir Olandija turėjo didžiausius pasaulyje prekybos laivynus. Aptikti didžiuliai naftos ir dujų telkiniai pagal Norvegijos pakrantę drastiškai pakeitė visų norvegų gyvenimą. Septintajame dešimtmetyje, pradėjus išgauti naftą Norvegijos pakrantėje dideliu mastu, dėl galimų naftos kainų svyravimo ir naftos telkinių išsekimo, ekonomistai patarė norvegams gaunamo pelno dalį atidėti ateičiai. Norvegų politikai į tai nekreipė dėmesio, iššvaistydami gaunamus pinigus įvairiems projektams, o taip pat kurdami valstybinę „Statoil“ kompaniją. Aštuntajame dešimtmetyje, kritus naftos kainoms, Norvegijos vyriausybės vedama politika ištūmė valstybę į dideles skolas. Norvegai suprato savo klaidas ir pradėjo taupyti. Jie greitai apibrėžė valdžios išlaidas ir 1990 metais sukūrė Norvegijos pensijų fondą, vadinamą Naftos fondu. Pajamos, gaunamos už naftą ir dujas, kartu su 67 proc. valdžios turimų akcijų „Statoil“ kompanijoje, pradėjo augti kaip ant mielių. Visame pasaulyje didėjant alyvos vartojimui, šiuo metu Norvegijos Naftos fondas jau sukaupė daugiau nei 800 milijardų vertės kapitalą. Jis yra didžiausias savos rūšies fondas, didesnis už Saudo Arabijos „SAMA“ fondą. Priešingai negu Kataro ir Jungtinių Arabų Emyratų fondai, kurie savo pinigus investuoja į sporto ir kitus prabangos projektus, Norvegijos politinės partijos ir vyriausybė svarsto, kaip geriau panaudoti fondo išteklius krašto gyventojų gerovei kelti. Pajamos, gaunamos iš fondo, kartu su valdžios turimomis akcijomis „Statoil“ kompanijoje yra naudojamos taupiai ir atsargiai. Norvegijoje mokslas, įskaitant ir universitetus, yra nemokamas. Vaikų gimdymas ligoninėse yra taip pat nemokamas, o moterys po gimdymo gauna vienerius metus apmokamų atostogų. Norvegai, sulaukę 65 metų amžiaus, gauna valstybinę pensiją, kuri yra 80 proc. jų buvusios algos.

Palikę išbujojusią ir dar stipriai besiplečiančią alyvos pramonę, grįžkime prie senos, pigiausios ir plačiai naudojamos akmens anglies energijos. Vakarų kraštuose, spaudžiant gamtosaugininkams ir žaliųjų judėjimui, akmens anglies vartojimas, nors dar gana paplitęs, jau mažinamas. Amerikos elektros kompanijos dar 40 proc. energijos gauna degindamos akmens anglį, ypač mažiau sieros turinčią anglį, kuri iškasama vakarinėse valstijose. Prie ak-

mens anglies plataus naudojimo pasaulyje prisideda ir didžiuliai naujai atrandami anglies rezervai įvairiuose kraštuose, kurie, būdami arti žemės paviršiaus, įgalina jų kasimą taip vadinamu „open pit“ būdu. Prie akmens anglies paklausos daug prisidėjo Kinijos ekonominis iškilimas, padaręs Kiniją didžiausia anglies vartotoja pasaulyje.

Amerikos „Peabody Energy“ kompanija pradėjo savo veiklą 1880 metais kaip maža kompanija, kuri supirkinėjo akmens anglį iš netoliese esančių kasyklų ir pardavinėjo Čikagoje namų ir įstaigų apšildymui. Per savo veržlumą, sumanumą ar laimę, „Peabody“ kompanija išaugo į vieną iš didžiausių ir pelningiausių akmens anglies kompanijų Amerikoje, kuri parūpina šaliai apie 10 proc. elektros energijos. 2006 m. „Peabody Energy“ kompanijos vadovu tapo Greg Boyce. Tais pačiais metais už pusantro milijardo dolerių „Peabody“ įsigijo vieną iš didžiausių Australijos akmens anglies kompanijų, taip įeidama į tiesiogį verdančią Rytų Azijos anglies rinką. Nepaprastas Kinijos pramonės augimas reikalavo daug energijos.

2008 metais iškilusi finansinė krizė sumažino akmens anglies paklausą, sulėtėjo ir Kinijos pramonės augimas.

Nepaisant to, „Peabody“ kompanija rytų Wyominge įsigijo didžiulę žemės paviršiuje esančią akmens anglies kasyklą, North Antelope Rochelle Mine, vadinamą NARM. Čia didžiulės kasimo mašinos 7 metrų pločio kastuvais vienu mostu gali apžioti penkių mažų automobilių turinį. Šios mašinos kasa ir krauna anglis į didžiulius sunkvežimius, galinčius vežti 400 tonų krovinius. Sunkvežimis pakraunamas per 6–8 minutes. Kad patenkintų pigios energijos nepasotinamą pasaulį, kasykla dirba 24 val. per parą. Kiekvieną dieną iš NARM kasyklų išvyksta apie 20 traukinių po maždaug šimtą vagonų, kiekviename vagone po 110 tonų anglies, kuri vežama į rytus, vakarus ir pietus.

2011 metais „Peabody“ kompanija už penkis milijardus dolerių įsigijo Brisbane, Australijoje esančią „Macarthur Coal“ kompaniją. 2012 metais anglies vartojimas Amerikoje sumažėjo. 2013 metais „Peabody“ kompanijos, turinčios 8,300 darbininkų, pajamos buvo 7 milijardai dolerių, t. y. 1.7 milijardais dolerių mažiau negu 2012 metais.

Niekieno nenumatytas skalūnų dujų išgavimas Amerikoje, kartu su gamtosaugininkų ir žaliųjų veikla, drastiškai pakeitė visą energijos padėtį Amerikoje. 2011 metų kovo mėn. „Peabody“ kompanijos akcija biržoje buvo 73 dol., o šiuo metu 17 dol. Tačiau skalūnų dujos palietė ne vien akmens anglies kompanijas, jos palietė ir naftą. Prieš keletą metų prie Bra-

zilijos krantų giliai Atlanto vandenyne buvo aptikti didžiuliai naftos ištekliai. 2010 metų pabaigoje viena „Petroleo Brazil“ kompanijos akcija kainavo 37 dolerius, o šiuo metu jos kaina yra apie 13 dolerių.

Pagal paskutinius duomenis, Amerika turi didžiausius akmens anglies klotus pasaulyje, o Powder River Basin, esantis Wyoming valstijoje, turi didžiausius klotus Amerikoje. Akmens anglies, kaip pigiausio energijos šaltinio, poreikavimas nuolat didėja, ypač besivystančiuose Azijos kraštuose, tokiuose kaip Kinija ir Indija. Naujos elektrinės ir pramonės įmonės dygsta Kinijos ir Indijos pajūriuose. Šios akmens anglimi varomos įmonės yra taip pat reikalingos „Peabody“ kompanijai, tačiau prieš jos planus vežti anglį į Ramiojo Vandenyno uostus stipriai priešinasi gamtosaugininkai ir žalieji, o ypač Californijos „Siera Club“ organizacija.

Kova tarp akmens anglies, dujų ir alyvos kompanijų tebevyksta ir toliau, ir tos kovos pabaiga bei rezultatai yra sunkiai nuspėjami. Nors Vakarų valstybėse gamtosaugininkai ir žalieji pamažu ima viršų mažindami akmens anglies naudojimą kaip keliantį klimato taršą, tačiau Azijos, o ypač Kinijos ir Indijos pramoninių akmens anglies poreikavimas ne tik nemažėja, bet dar auga.

„Nėra klausimo, ar Azija ateityje importuos daugiau anglies“, – sako „Peabody“ kompanijos vadovas. Iš kraštų, kurie tuo pasinaudotų yra Australija, iš kur, pristatydama anglį Kinijos plieno pramonei, „Peabody“ kompanija gauna beveik pusę savo pajamų ir trečdalį pelno. „Peabody“, kartu su Kinijos valdžia vakarinėje Sindziango provincijoje vysto didelį akmens anglies kasimo projektą, kuris kasmet rytų Kinijos pramonei galėtų parūpinti 50 mln. tonų anglies. „Peabody“ taip pat yra viena iš vakariečių kompanijų, kurios nori išvystyti didžiules akmens anglies kasyklas Mongolijoje.

Tačiau iškyla ekonominiai reiškiniai, kurie veikia prieš akmens anglies naudojimą. Kai pramonė modernėja, ji sunaudoja mažiau energijos, tuo mažindama oro užterštumą. Šis procesas gali užtrukti dešimtmečius, tačiau artimoje ateityje Kinijos pramonės motoras ir toliau bus varomas akmens anglimi. „Amerikos akmens anglies eksporto uždraudimas užjūrin nepadės sumažinti klimato kaitos rizikos“, – sako žymus ekonomistas, buvęs New Yorko burmistras Michael Bloomberg. „Peabody“ kompanija skaičiuoja, kad „Powder River Basin“ turi 2.4 milijardus tonų iškasamos anglies, kurios, jei bus kasama dabartiniu tempu, užteks dar 25-eriems metams.

Bus daugiau

„Draugo“ prenumeratoriai gali skaityti „Draugą“ internete be jokio papildomo mokesčio.

Pageidaujantys turėtų parašyti apie tai administracijai:

administracija@draugas.org ir gauti „log in“ bei slaptažodį.

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

V. Landsbergis nebus saugomas

Vilnius (ELTA) – Seimas įstatymu nenustatė saugomo asmens statuso pirmajam atkurtos nepriklausomos Lietuvos Respublikos vadovui – Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkui Vytautui Landsbergiui.

Parlamentarai grąžino Teisės ir teisėtvarkos komitetui tobulinti tai numatantį Vadovybės apsaugos įstatymo pataisų projektą.

Šiuo metu galiojančiame Vadovy-

bės apsaugos įstatyme Vadovybei priskiriamos šios pareigybės: Respublikos prezidentas, Seimo pirmininkas, ministras pirmininkas bei asmenys, laikinai einantys Respublikos prezidento, Seimo pirmininko, ministro pirmininko pareigas. Šią įstatymo dalį siūloma papildyti 1990–1992 metais dirbusios Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos pirmininko pareigy-bė.

D. Grybauskaitė nenori į Briuselį

Vilnius (ELTA) – Prezidentė Dalia Grybauskaitė patikino, kad valstybės vadovės pareigų į aukštą postą Briuselyje nekeistų. Klausimai valstybės vadovei kilo po to, kai britų spauda ją įvardijo kaip galimą asmenybę užimti Europos Komisijos pirmininkės postą.

„Niekada nepretendavau niekur. Pretendavau ir dalyvavau Lietuvos Prezidento rinkimuose. Rinkimų rezultatas yra toks, kad jį traktuojau kaip įpareigojimą man likti dirbti Lietuvoje. Jokių kitokių diskusijų būti negali“, – sakė D. Grybauskaitė.

Tai, kad jai matuojamas toks postas, pasak valstybės vadovės, reiškia, kad ją „rimtai vertina“. „Lietuva apsisprendė. Lietuvos žmonės padarė sprendimą. Esu išrinkta antrai ka-

dencijai. Liepos 12 dieną prisieksiu, ir tikiuosi dirbti sėkmingai Lietuvos žmonių labui“, – pakartojo D. Grybauskaitė.

Prezidentė britų spaudoje buvo minima kaip viena realių kandidatų į Europos Komisijos pirmininkės postą. Tinklapis „The Telegraph“, konstatuodamas, kad Europos vadovams nepavyks sutarti dėl Europos liaudies partijos kelto kandidato Jean Claude Juncker tinkamumo, įvardijo dar tris pavardes, kurios esą galėtų būti alternatyvomis: prancūzė Tarptautinio valiutos fondo vadovė Cristine Lagarde, Lietuvos prezidentė D. Grybauskaitė ir Danijos ministrė pirmininkė Helle Thorning Schmidt.

C. Lagarde irgi pareiškė, kad EK pirmininko postas jos nedomina.

Alkoholis ir tabakas nusinešė 2,500 gyvybių

Vilnius (BNS) – Praėjusiais metais dėl alkoholio vartojimo mirė 905, o nuo su rūkymu susijusių piktybinių navikų – 1 563 žmonės.

Statistikos departamentas, remdamasis Higienos instituto Sveikatos informacijos centro duomenimis, skelbia, kad 2013-aisiais dėl alkoholio vartojimo mirė 25 žmonėmis mažiau negu 2012 metais.

Dažniausios alkoholio vartojimo sukeltos mirties priežastys buvo alkoholinė kepenų liga (51,8 proc.), atsitiktinis apsinuodijimas alkoholiu (29,1 proc.) ir alkoholinė kardiomiopatija (11,2 proc.).

Vyrų mirtingumas dėl alkoholio vartojimo buvo 3,4 karto didesnis negu moterų.

Valstybinio psichikos sveikatos centro duomenimis, praėjusiais metais 715 asmenų pirmą kartą užregistruoti susirgę alkoholine psichoze ir 1,4 tūkst. asmenų – lėtiniu alkoholizmu. Metų pabaigoje gydymo įstaigų apskaitoje iš viso buvo 3,4 tūkst. asmenų, sirgusių alkoholine psichoze, ir 47,9 tūkst. – lėtiniu alkoholizmu.

Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos duomenimis, socialinės rizikos šeimų apskaitoje buvo 4,9 tūkst. girtaujančių šeimų – tai 3,9 proc. mažiau nei 2012 metais. Per metus vaikų, augančių tokiose šeimo-

se, sumažėjo 0,6 tūkst. (5,9 proc.).

Higienos instituto Sveikatos informacijos centro duomenimis, pernai nuo su rūkymu susijusių piktybinių navikų mirė 31 žmogumi mažiau nei 2012 metais. Dauguma (81,5 proc.) nuo šių piktybinių navikų mirusių asmenų buvo vyrai.

„Gazprom“ – 123 mln. litų bauda

Vilnius (BNS) – Po dvejus metus trukusio tyrimo Lietuvos Konkurencijos taryba Rusijos dujų susivienijimui „Gazprom“ skyrė 123,1 mln. litų baudą. Tyrimą, susijusį su nesėkmingu bendrovės „Lietuvos energijos gamyba“ bandymu pasirašyti su „Gazprom“ dujų mainų sandorį, taryba pradėjo 2012-ųjų liepą.

Bauda skirta tuo metu, kai Europos Komisija baigia tyrimą dėl „Gazp-

rom“ taikytų per didelių dujų kainų Lietuvai ir kitoms Rytų Europos šalims, be to, Stokholmo arbitražas nagrinėja maždaug 4,5 mlrd. litų Lietuvos Vyriausybės ieškinį prieš Rusijos dujų monopolininką, kuris gegužės pradžioje daugiau nei 20 proc. sumažino dujų kainą bendrovei „Lietuvos dujos“, užimančiai apie 40 proc. šalies dujų rinkos.

Tarybos sprendimas per 20 dienų gali būti skundžiamas.

V. Putino patarėjas siūlo smogti Ukrainai

Maskva (Bernardinai.lt) – Rusijos prezidento Vladimiro Putino patarėjas Sergejus Glazjevas siūlo smogti Ukrainos kariuomenei, siekiant išvengti jos sustiprėjimo.

S. Glazjevas šią mintį išsakė per pasitarimą Maskvoje. „Noriu priminti Churchill žodžius: ‘Tas, kuris tarp gėdos ir karo renkasi gėdą, gauna vienu metu ir karą, ir gėdą’. Tai šiuolaikinis karas. Tai nereiškia, kad mums reikia varyti tankus į Kijevą, tačiau bent jau užkirsti kelią gyventojų genocidui teisę mes turime“, – pareiškė S. Glazjevas.

Jis pareiškė, kad Ukrainos valdžia ėmė militarizuotis ir mobilizuoti gyventojus prieš Rusiją. „Stebėkite dinamiką – jeigu gruodį nacių buvo 2 000 žmonių Kijeve, vasarį – 20 tūkstančių, o gegužę jų jau 50 000 kartu su kariais, tai vasaros viduryje jų bus šimtas tūkstančių, rugsėjį jų bus 200 tūkstančių, o iki metų pabaigos į kariuomenę jie pašauks 500 tūkstančių žmonių“, – pareiškė S. Glazjevas ir pridūrė, kad Uk-

Reuters/Scanpix nuotr.

rainoje naudojimui ruošiamą seniai nenaudota karinė technika.

„Mes gauname galingiausią karinę mašiną, nukreiptą prieš mus, prifarširuotą nacistais, ideologine prasme nusistačiusiais prieš Rusiją... Galutinis viso šio veiksmo tikslas – karas su Rusija. Praradę Donbasą mes negalėsime išsaugoti taikos, nes kitas deklaruojamas tikslas – Krymas“, – pareiškė V. Putino patarėjas.

ES ir Maskvos konfliktas dėl dujotiekio

Briuselis (ELTA) – Rusija apkalmino Europos Sąjungą įvedus „palaipsniui plečiamas“ ekonomines sankcijas po Bulgarijos sprendimo sustabdyti dujotiekio statybą.

„Pietų srauto“ dujotiekiu, finansuojamu Rusijos valstybinės dujų milžinės „Gazprom“, bus transportuojamos dujos į Vakarų Europą per Balkanų šalis, aplenkiant Ukrainą.

Tačiau EK teigia, kad vamzdynas galimai pažeidžia Europos Sąjungos konkurencijos taisykles, todėl ir kreipėsi į Bulgariją su prašymu stabdyti

darbus.

Serbijos premjeras paneigė anksčiau skelbtus pranešimus, esą jo šalis taip pat sustabdė dujotiekio statybos darbus.

„Pietų srauto“ dujotiekiu planuota transportuoti dujas per Bulgariją, Serbiją, Vengriją, Slovėniją ir Italiją. „Pietų srauto“ statybos darbai buvo pradėti 2012 m. gruodžio 7 d. Planuota, kad pirmasis vamzdynas eksploatuoti bus pradėtas 2015 m. pabaigoje, o bendras visų dujotiekio atsakų galingumas viršys 60 mlrd. kubinių metrų dujų per metus.

Pietų Korėjoje teisiama nuskendusio kelto įgula

Kvandžu (BNS) – Pietų Korėjos kelto, kuriam nuskendus balandį žuvo per 300 žmonių, 15 įgulos narių stojo prieš teisną dėl įvairių kaltinimų, pradedant aplaidumu darbe ir baigiant žmogžudyste.

Kelto kapitonas 68 metų Lee Joon-seoka ir trys aukšto rango įgulos nariai kaltinami žmogžudyste, todėl jiems gali būti skirta netgi mirties bausmė.

Du kiti įgulos nariai kaltinami pabėgę iš skęstančio laivo ir gali būti pasiūsti į kalėjimą iki gyvos galvos.

Dar devyni jūrininkai kaltinami aplaidumu, už kurį gresia laisvės atėmimo bausmės.

Tačiau aukų artimieji, regis, neabejoja dėl įgulos narių kaltės: jūrininkai, tarp jų kapitonas, dėvintis tik

apatines kelnaites, buvo nufilmuoti paskubomis paliekantys smarkiai pasvirusį laivą tuo metu, kai šimtai vaikų, pakludami įsakymui, laukė tolesnių nurodymų kajutėse ir salėse.

Sprunkantis kapitonas.

Korea Coast Guard/CFP nuotr.

Iš 476 keleivių 339 buvo moksleiviai ir mokytojai iš vienos vidurinės mokyklos Seulo priemiestyje. Tik 172 žmonės buvo išgelbėti, o visi kiti, kaip manoma, nuskendo.

Rusija reaguoja į NATO pratybas Lietuvoje

Maskva (BNS) – Rusija pradėjo didelio masto karines pratybas Karaliaučiaus srityje.

Mokymai rengiami tuo pat metu, kai prasidėjo vienos didžiausių Baltijos šalyse NATO Sausumos pajėgų karinės pratybos „Kardo kirtis“.

Pratybose Karaliaučiaus srityje dalyvauja Rusijos sausumos, oro ir jūrų pajėgos, nurodė ministerija.

„Mokymai vyksta vienu metu su

Europoje prasidėjusiomis tarptautinėmis pratybomis „Kardo kirtis 2014“ (Saber Strike 2014) ir „Baltops2014“. Mokymuose Karaliaučiaus srityje dalyvaujančių Rusijos gynybos ministerijos pajėgų ir ištelių kiekis panašus į karių, ginkluotės ir karinės technikos kiekį, naudojamą per mokymus pasienyje, šiuo metu vykdomus NATO šalių“, – nurodoma Rusijos gynybos ministerijos pranešime.

VERSLO NAUJIENOS

Netramdomuose Gariūnuose toliau klesti šešėlis

DELFI (K. Čachovskio nuotr.)

Šalia Vilniaus esančioje Gariūnų turgavietėje toliau vyksta šešėlinė prekyba, neseniai pas vieną asmenį rasta daugiau kaip 1 mln. litų grynųjų. „Šis asmuo aptarnaudavo Gariūnų prekiautojus. Tai parodo, kad vis dėlto Gariūnų turgaus naudojami dideliais kiekiais grynųjų pinigų ir ten tikrai realiai klesti šešėlis. Gariūnų prekeiviai nenori rodyti savo apyvar“, – pripažino Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos (FNTT) direktorius Kęstutis Jucevičius

FNTT yra skelbusi, kad išaiškino šešėlinę prekybą drabužiais, avalyne ir galanterijos prekėmis Lietuvoje vykdžiusių 18-kos asmenų grupuotę. Pirminiais skaičiavimais, grupuotė nuspėjo ir į valstybės biudžetą nesumokėjo apie 750 tūkst. litų mokesčių. Rastos milijonus siekiančios grynųjų sumos. Įtariama, kad dalis prekių buvo parduodama Gariūnų turgavietėje.

Operacijos metu FNTT tyrėjai, bendradarbiaudami su Valstybinės mokesčių inspekcijos darbuotojais, įtariamųjų gyvenamosiose, darbo bei veiklos vykdymo vietose, automobiliuose atliko daugiau nei 60 kratų. Pas vieną įtariamą organizuotos grupės narį, nelegaliai Vilniuje veikusį valiutos keitėją, sulaikymo metu kišenėse rasta daugiau nei 1 mln. litų grynųjų pinigų įvairia valiuta, o pas kitą – beveik 300 tūkst. litų įvairia valiuta. Iš viso per kratas rasta daugiau nei 1,5 mln. litų grynaisiais pinigais.

Taip pat rasti ir paimiti lengvatinio apmokestinimo įmonių (offshore) antspaudai bei dokumentai, prisijungimai prie valdomų banko sąskaitų, įvairūs šešėlinį verslą patvirtinantys juodraštiniai užrašai, kiti tyrimui reikšmingi daiktai, 11 įtariamųjų legaliai laikytų šaunamųjų ginklų.

Išaiškintos nusikalstamos grupuotės nariams pateikti įtarimai dėl nusikalstamu būdu įgytų piniginių lėšų legalizavimo ir sukčiavimo stambiu masu. Įtariamųjų turtui pritaikytas laikinas nuosavybės teisių apribojimas.

BNS

Lietuva – didelių verslo galimybių šalis

Lietuvos Respublikos prezidentė Dalia Grybauskaitė Vilniaus rotušėje atidarė iškilmingą verslo apdovanojimų renginį „Lietuvos verslo lyderiai“, kuriame paskelbtos sėkmingiausios šalies bendrovės ir geriausios verslo idėjos. Šiuos apdovanojimus jau ketvirtus metus iš eilės rengia laikraštis „Verslo žinios“. Renginyje dalyvavo apie 170 verslo organizacijų, valdžios institucijų, akademinės bendruomenės atstovų, užsienio šalių ambasadoriai.

Šiemet apdovanojimai įteikti „Metų CEO“, „Metų eksportuotojo“, „Metų investuotojo“, „Žaliausios bendrovės“, „Efektyviausios bendrovės“ ir „Tvarios plėtros“ nominacijų laimėtojams.

„Šiandien jau drąsiai galime sakyti, kad Lietuva yra didelių verslo galimybių šalis. Sunkiai dirbdami, drąsiai kurdami ir atrasdami kelius į tarptautines rinkas, pasiekėme, kad Lietuva taptų verta lietuviškosios svajonės. Tai patvirtina mūsų

R. Dačkaus nuotr.

ekonominio augimo rodikliai, verslo sąlygas vertinančių agentūrų analizė ir investuotojų apklausa. Dirbdamas Lietuvoje ir Lietuvai, kiekvienas gali pagrįstai jaustis sukurtos gerovės savininku“, – sveikinimo kalboje sakė Prezidentė.

Pasak šalies vadovės, sąžiningas verslas kuria europietišką, verslią, patikinčią savimi Lietuvą. Atsakingai dirbantys verslininkai yra įkvėpiantis pavyzdys jaunimui ir pradantiems savo verslą žmonėms.

Prezidentės spaudos tarnyba

Kibernetiniai nusikaltimai kasmet kainuoja 445 mlrd. JAV dolerių

Kibernetiniai nusikaltimai pasaulinei ekonomikai kasmet kainuoja 445 mlrd. JAV dolerių: daugiausiai nuostolių verslininkai patiria dėl intelektinio turto vagysčių. Paprasti gyventojai nuo įvairių programinių išilaužimų kasmet nukentčia už 160 mlrd. JAV dolerių.

Strategijos ir tarptautinių tyrimų centras (CSIS) pranešė, kad tokio pobūdžio nusikaltimų aktyvumas auga, be to, jis itin neigiamai veikia tarptautinę prekybą, konkurencingumą ir inovacijas.

Informacinio saugumo įrangos gamintojos „McAfee“ remiamas tyrimas parodė, kad geriausiu atveju žala sudaro 375 mlrd. JAV dolerių, tačiau didžiausi kasmetiniai ūkio nuostoliai gali siekti net iki 575 mlrd. JAV dolerių.

„Kibernetiniai nusikaltimai stabdo inovacijas, lėtina jų sklaidą ir vystymąsi, nes mažėja sektoriaus pajamingumas ir grąža investuotojams, – nurodo CSIS ekspertas Jimis Lewis. – Labiausiai programinių veikla kenkia išsivysčiusioms šalims“.

Tyrimo metu pastebėta, kad nuostolių dalis, tenkanti Jungtinėms Valstijoms, Kinijai, Japonijai ir Vokietijai, siekia 200 mlrd. JAV dolerių kasmet. Iš jų apie 150 mlrd. JAV dolerių prarandama dėl pavogtos asmeninės informacijos. Vien Jungtinėse Valstijose kasmet nuo tokių nusikaltimų nukentčia 40 mln. gyventojų, t. y. maždaug 15 proc. visų amerikiečių. Vokietijoje šis skaičius siekia 16 mln., o Kinijoje – 20 mln. gyventojų.

ELTA

D. Britanija JAV mokesčių vengiantiems tampa „mokesčių rojumi“

Praėjusiais metais kelios dešimtys stambių Jungtinių Valstijų įmonių, pavyzdžiui, žiniasklaidos grupė „Liberty Global“, prekybos bananais grupė – „Chiquita“ bei farmacijos bendrovė „Pfizer“ atskleidė savo planus registracijos adresą nurodyti už JAV ribų. Nemažai regiono įmonių jau telkiasi Didžiojoje Britanijoje.

Savo ruožtu izdo sekretoriaus atstovas spaudai teigia, kad šalyje pastaruoju metu atlikti mokesčių sistemos pokyčiai skirti skatinti „bendrąsias verslo investicijų apimtis“. „Didžioji Britanija nėra mokesčių rojus. 2015 metais mūsų pelno mokestis sieks 20 proc., t.y. gerokai daugiau nei siekia mokesčių rojumi vadinamose šalyse“, – sakė pareigūnas.

Tiesa, paprastai mokesčių našta sumažinti norinčios įmonės savo būstines perkeldavo į Karibų salas ar Šveicariją. Tačiau po to, kai pastaruoju metu Didžioji Britanija kitose šalyse gaunamą įmonių pelną nustojo apmokestinti pelno mokesčiu, stambiosios įmonės vis dažniau renkasi savo registracijos adresus perkelti būtent į šią šalį.

„Didžioji Britanija aiškiai priėmė politinį sprendimą, kuris ją dėl mokesčių rinktis skatins tarptautines įmones. Būtų sąžininga kalbėti, kad Didžioji Britanija ketina šioje srityje konkuruoti su Airija, – teigia Harvardo universiteto teisės profesorius Stephen Shay. – Atvykdamas į įvairias su mokesčiais susijusias konferencijas, dažnai girdžiu, kad Didžioji Britanija jau laikoma mokesčių rojumi“.

ELTA

Parengė Vitalius Zaikauskas

Valiutų santykis (2014 metų birželio 11 d.)

- 1 USD (JAV doleris) – 2,54 LTL
- 1 EUR (euras) – 3,45 LTL
- 1 AUD (Australijos doleris) – 2,38 LTL
- 1 CAD (Kanados doleris) – 2,33 LTL
- 1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 4,27 LTL
- 1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 2,15 LTL

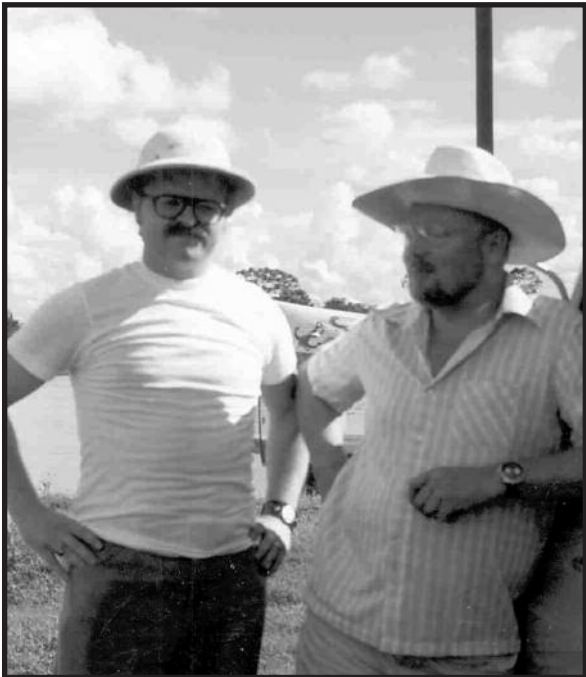

Bendoraitį, kunigą ir daktarą, Amazonėj prieš 41 metus aplankius – 3

Nepaprasto žmogaus stebinantys darbai: • išgelbėti indėnai • pirmas darželis jų vaikams • sustabdytos epidemijos • sumažintas vaikų mirtingumas per pusę • įsteigta radijo stotis • pastatytos net dvi ligoninės... ir tai dar ne viskas

Bendoraitis savo plaukiojančios klinikos duryse pasitinka džiunglių pacientus. Pirmam aukšte: raštinė, dantisto kėdė, ligonių kabinetas, 3 lovos ligoniams, virtuvė, 2 tualetai. Antram aukšte: salonas, valgomasis, 4 kambariai su dviem lovom ir veranda. „Važiuoju 4 mėnesius per metus, padarydamas 5 000 km“, rašė Bendoraitis. Rondonia, Brazilija, 1970 m.

R. John Rapšys (kairėje) su dr. F. A. Bendoraičiu prie Ma-more upės, Guajara-Mirim, Rondonia, 1973 m.

John Rapšio nuotr.

R. JOHN RAPŠYS

Svečiai iš Sao Paulo

Kitą dieną iš tolimo Sao Paulo, netoli Atlanto, atvyksta kun. Hermanas Šulcas su Brazilijos lietuvaitė Vilma Šimonyte ir dar dviem brazilų jaunuoliais: Luigi Carrara su seserim Bona. Jie padės ligoninėj. Jų varginanti kelionė autobusu truko apie savaitę per neseniai nutiestą, bet tikrai dalinai asfaltuotą transamazonijos kelią.

Aš maniau, kad būsiu pirmas lietuvis, aplankęs Bendoraitį. Pasirodo, kad ne. Kun. Šulcas, pernai čia atsilankęs, buvo pirmas. Jis man padeda Bendoraitį lietuviškai pamiklinti. Laiškus Bendoraitis visai sklandžiai lietuviškai rašo. Bet kalbėti jam dažnai pritrūksta žodžių. Mane truputį erzina, kad jis su sesele Ksavera vis portugališkai kalba. O tos kalbos aš tiek žinau, kiek Bendoraitis žino angliškai – gal 37 žodžius. Tik atvykus kun. Šulcui, Bendoraitis pradeda dažniau lietuviškai kalbėti.

Urudan genties indėnas, nusvilinęs beždžionės (spider monkey) kailį ir tik truputį pakepęs, ją valgo pusiau žalią. Rondonia, Brazilija, 1967 m.

F. A. Bendoraičio nuotr.

„Atleisk man už lietuviškus nesklandumus, – yra rašęs Bendoraitis. – Lietuviškų draugų aš neturėjau, nes jaunas būdamas pradėjau studijuoti užsienyje (Paryžiuje – R.J.R). Be to, turiu pasakyti, kad lietuviai yra išsididūs, kritikuoja kitus žmones. Aš mėgstu gerą kritiką, bet kritiką, kuri juodina be jokios prasmės – nemyliu jos”.

Svečiai iš Amerikos

Už poros dienų sulaukiam inž. Daumanto Diknio, kuris Sao Paulo požeminio traukinio linijas tiesia. Jis – Amerikos lietuvis, dirbęs milžiniškoj „Bechtel Inc.” inžinerijos firmoj San Francisce. (Tas nuoširdus mūsų džiunglių bičiulis mirė 2009 m.) Dar po poros dienų – vėl svečių. Atvažiuoja iš Amerikos Dikinio sūnūs: studentai Saulius ir Kęstutis. Viso – pirmą kartą – 8 lietuviai Amazonijoje, įskaitant Bendoraitį ir sesele!

Bet mūsų seseleš nekrenta į paniką: visus maloniai priima ir visus visuomet gardžiai pavaišina. Jos užkepimas su makaronais ir bananais yra visų ypatingai laukiamas. Ji kartą net amazonišką kugelį iš maniokos ir dar kažko buvo iškepus. Ironiška, kad bulvių tėvynė yra gretimos Bolivijos Andų kalnuose, bet bulvės čia retenybė. Jas reikia daugiau nei 400 mylių atgabenti, kas nežmoniškai pakelia jų kainą. Mūsų įprastos daržovės – pomidorai, morkos, žirniai, salotos – čia beveik neauga. Didžiosios skruzdės suėda, sausra išdegina.

Papūgos, laukinės kiaulės

Už namo stovi didelis kiemas, kuriame laksto pora šunų ir keletas kačių. Taip pat būrys rėksnių papūgų, vištų, kalakutų, keistai atrodančių Amazonijos ančių ir prijaukintų džiunglių kurapkų. Bendoraitis dar ir keletą laukinių kiaulių prilaiko. Tikras ūkis!

Tą žvėryną, plius daržą, prižiūri dvi indėnų šeimos, kurios čia gyvena: Americo Casupa su žmona Juraci ir Francisco Urudan su žmona Margarita. Man naujiena: visi vienos genties indėnai turi tą pačią pavardę. Indėnai taip pat prižiūri nedidelį, po stogu esantį baseiną, kuris yra nepamainoma palaima tropikų karščiuose. Moterys padeda seselei Ksaverai namuose, nes sesele ir ligoninės vaistinė tvarko, ir daug kitų darbų atlieka. Iš kur jos energija?

Bendoraitis keliai 5 val. ryto ir už pusvalandžio atlaiko šv. Mišias. Tada pavažiuoja į plytinę, o paskui į turgų, paštą, banką ir dar kai kur. Tada grįžta prie ligoninės statybos darbų.

Pietūs – laikas humorui

Pietūs būna 12:30 val. p. p. Tai vienintelis laikas, kada visi susirenka. Per ankstyvus pusryčius kiti svečiai dar miega, o per vakarienę tūlas dar iš miesto nebūna grįžęs. Erdvus valgomasis išpuoštas indėniškais motyvais: karo vėzdais, lankais, strėlėmis ir plunksnuotais galvos papuošalais. Kabo ir lietuviškas Vytis.

Per pietus Bendoraitis mėgsta pajuokauti ir sesele Ksaverą per dantį patraukti. „Ta mūsų sesele per daug šventa”, – šypsodamas dažnai sako. Arba: „Mūsų gailestingai seselei per daug gailestingumo. Jai reikia daugiau griežtumo”.

Kartą, pavalgius kažkokio mėsos šiupinio su ryžiais ir pupom (nuo jų Brazilijoje nepabėgsi), Bendoraitis paklausė, kaip mums patiko seselės paruoštas valgis. Visi, žinoma, išgyrė, kad tikrai skanus. Tada Bendoraitis sako: „Malonu girdėti, kad jums Amazonės konstriktorius (smauglys – R.J.R) labai patiko”. Mes tik sužiurom į viens kitą, o Bendoraitis nusijuokęs sako: „Nebijokit – jūs iš tikro suvalgėt mano vištą, kuri nustojo kiaušinius dėti”.

Po pietų Bendoraitis visuomet nusnaudžia vieną valandą. „Tas man suteikia labai daug naujos energijos, kurios man reikia popietinėm konsultacijom su ligoniais”, – teigia jis.

Maliarija, hepatitas, kirmėlės

Vieną popietę nueinu su Bendoraičiu į ligoninę, kur jo jau laukia visa eilė pacientų. Vienas po kito ateina į jo kabinetą: moterys su vaikais, seni ir jauni vyrai, iš arti ir toli. Ateina daugiausiai su maliarija. „Galima pažinti iš tolo – velka kojas”, – sako Bendoraitis. Jis žino, nes pats turėjo bent penkis maliarijos priepuolius. Kiti serga hepatitu, parazitinėm kirmėlėm, kepenų patinimais (alkoholizmu) ir įvairiais užkrėtimais. Kai kurie turi kažkokias baisias atviras žaizdas, gautas džiunglėse.

Bendoraitis visus gydo veltui: išvirkščia antibiotikų, duoda piliulių, išrašo receptus ar pasiunčia į laboratoriją. Kartais paguldo čia pat į ligoninę. Šią popietę Bendoraitis ir jo padėjėjas, bolivietis dr. Rey, priima 86 pacientus. Ir taip maždaug kasdien. Mes darom trumpą pertrauką. Visi trys išgeriam cafezinho. Tai maži puodukai labai stiprios ir labai saldžios kavos, be kurios brazilai negali apsieiti.

Staiga sustoja lange įtaisytas mažas oro vėsintuvas. Užgęsta ir šviesos. „Miesto generatorius vėl šlubuoja”, – sako Bendoraitis. Laimei, ligoninė turi atsarginį generatorių. Po kelių minučių elektra vėl veikia, bet mes permirkę nuo prakaito. Bendoraitis keičia marškinius vidutiniškai penkis kartus per dieną.

Bus daugiau

Emigracijos ir kolonizacijos idėjos tuo metu gana plačiai sklandė Vakarų Europoje, todėl būtina lietuvių pasaulio ribų išsiplėtimą sieti ir su tarptautiniais veiksniais bei mądomis. Ko gero, Italijos pavyzdys ir Mussolinio autoritetas buvo itin paveikus. Jau 1927 m. Lietuvos pasiuntinys Romoje Valdemaras Čarneckis savo pranešime užsienio reikalų ministrui Augustinui Voldemarui įrodinėjo, kad dučė manas, jog įmanomas planingas, valstybės kontroliuojamas ir dėl to tautai nenuostolingas emigracijos procesas³⁵¹.

Galima išskirti Pirmosios Respublikos diasporos politikos etapus, kurių vienas prasidėjo kartu su valstybės perversmu ir masinės emigracijos į Pietų Ameriką banga. Ar šios aplinkybės yra tiesiogiai tarp savęs susijusios? Greičiausiai ne. Tiesiog lemtingas sutapimas ir antraeilės interferencijos efektas. A. Smetonos režimas turėjo jausti emocinį visuomenės klimata ir reaguoti į senosios ir naujosios išeivijos nuotaikas. Tačiau tuo pat metu tai nepaaiškina (ir istorikai nepasiūlo patrauklių atsakymo variantų), kodėl tik 4 deš. viduryje suintensyvėjo lietuvių pasaulio refleksijos, padidėjo politikų ir akademinių sluoksnių veiklumas diasporos politikos srityje.

Administracijos gebėjimas didinti valstybės dalyvavimą spontaniškoje emigracijos ir lietuvių pasaulėvaizdžio kristalizavimosi tėkmėje augo labai iš lėto. 3 deš. pabaigoje Užsienio reikalų ministerijoje atsiradusi Užsienio lietuvių referantūra kelis metus lindėjo tyliai it pelė po šluota, kol susidomėjimo pasaulio lietuviais pliūpsnis iš naujo sužadino veikti aktyviau. 1932 m. A. Smetonos valdžios iniciatyva užsimezgusi *Draugija užsienio lietuviams remti* (DULR) irgi su triukšmu išėjo į viešojo gyvenimo sceną tik apie 1935 metus, kai jos veikėjai ėmėsi organizuoti pirmą Pasaulio lietuvių kongresą.

Nei pati naujoji emigracija, nei Amerikos lietuvių oponavimas tautininkų antidemokratiškai elgsenai, nei pusiau nevyriausybinių DULR veikla tiesiogiai nepaaiškina lietuvių pasaulio vaizduotės lūžio, taip pat Lietuvos išipareigojimų prieš pasaulio lietuvius garsaus pareiškimo laiko. Visos anksčiau minėtos aplinkybės veikė, visos jos turėjo savo poveikio dalį bendrame tautos gyvenimo sraute, tačiau nei viena kuri atskirai, nei kartu sudėtos neduoda pakankamo paaiškinimo. Kita vertus, visa tai yra atspirtis, ieškant aiškaus atsakymo.

Čia atsigręžtina į sudėtingus bendresnius lietuvių tautos savivokos ir erdvėlaikio, tautinės identifikacijos ir civilizacinių pamatų tvirtėjimo procesus. Istorikai nesiginčija dėl sunkumų, su kuriais susidūrė Lietuva po 1918 metų. Lietuviškos tapatybės, daugiakultūrio ir keliakalbio istorinio paveldo dermė su naujais etnolingvistinės tapatybės konstravimo siekiais nepasidavė tiesioginiam administravimui. Senujų Lietuvos pilietinio elito palikuonių, lenkiškai kalbėjusių lietuvių bajorų sąmonės permainos, lojalumo pasirinkimai, jų integracija į naująją lietuviybę buvo gerokai sudėtingesni dalykai, nei įprasta pasakoti.

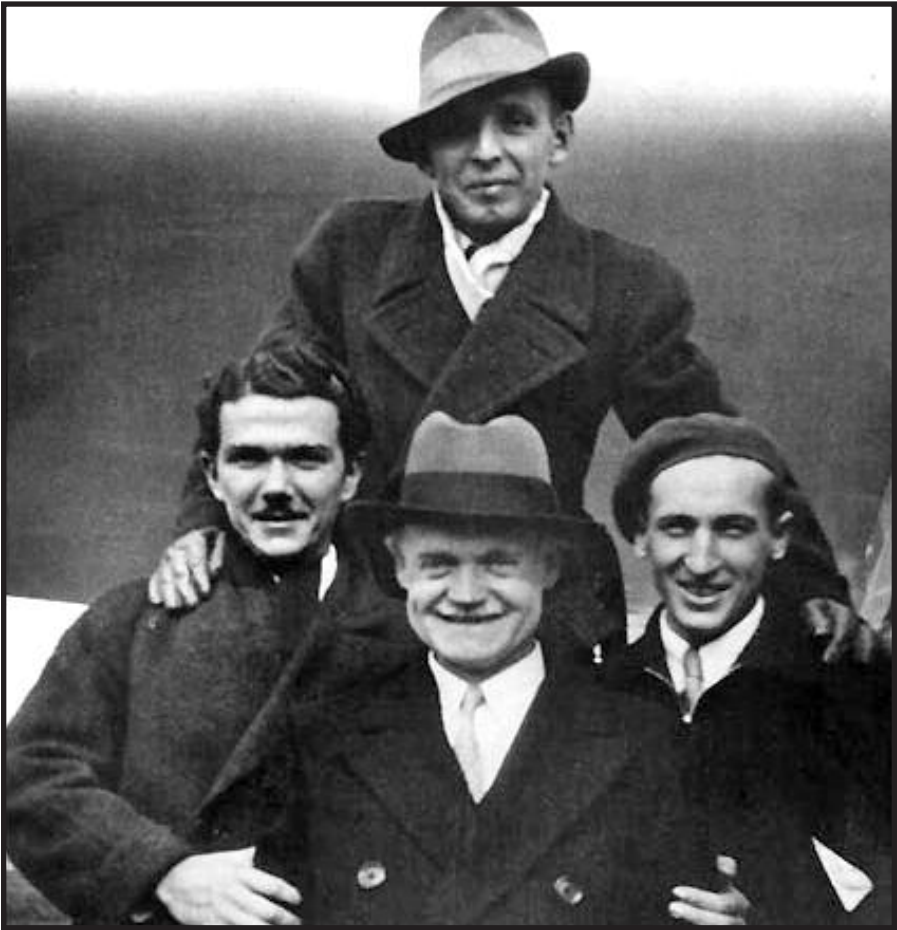
Visuotinai privalomas pradinis mokymas, bendrųjų Lietuvos mokyklų programų ir istorinės atminties formavimo principų svarstybos buvo labai sudėtingos. Jų išdavos taip pat reikalavo kolektyvinės išminties ir laiko, kad susiklostytų nauji politinės tautos savimonės bruožai, kad lietuviybės ir tautinių mažumų savimonės susigyvenimas po vienu politinės tautos stogu

KARKLO DIEGAS

lietuvių pasaulio istorija

EGIDIJUS ALEKSANDRAVIČIUS

114

Lakūnas Feliksas Vaitkus (pirmas iš d.) su bičiuliais Čikagos Midvėjaus oro uoste prieš kylant „Lituanica II“ 1934 m.

būtų pasiekiamas. Juk turėjo praeiti keliolika metų, kad nusistovėtų lietuviškumo ir lenkiškumo sanklodos toje naujai ugdomoje šiuolaikinių lietuvių tikrovėje. Apibendrinant šias tolimas įžvalgas ir pabrėžiant būtinumą toliau tyrinėti su jomis susijusius klausimus, galime pasitenkinti teiginiu, kad reikėjo keliolikos metų, kad pasibaigtų modernios lietuvių tautos ir jos valstybės pamatų bei sienų konstravimo stadija. Pirmas anuometinės tautokūros uždavinys – solidarizuoti tautą savo istorinėje gimtinėje.

Labai tikėtina, kad ši civilizacinė užduotis daugmaž buvo įgyvendinta iki 4 deš. vidurio. Pasikeitė literatūrinės kalbos ir intelektualinės lietuvių kultūros kontūrai. Atėjo nauja karta, kuriai jau reikėjo priminti, kas buvo Ru-

sijos imperija, kas yra naujoji Lenkija. Prireikė iš naujo skaidrinti Lietuvos lietuvių kultūrinę atmintį ir formuoti plačiojo lietuvių pasaulio akiratį. Kitaip tariant, tuo metu artėjo prie pabaigos vidinis Lietuvos valstybės ir jos dvasios stiprinimo laikas ir buvo galima atsi- gręžti į išorę – į lietuvių pasaulio tolius ir pakraščius. Tautinės sąmonės cementavimas buvo savotiška prielaida susigaudyti Lietuvos, lietuvių teritorinės-politinės tautos ir diasporinės bendruomenės kartu su sava protėvių žeme vaizduotėse.

Atėjo nauja karta, kuriai toliau ugdyti prireikė labai kilnių vaizdinių ir idėjų, kurį laiką glūdėjusių toliau nuo praktinės-politinės programos. Kazio Pakšto ir kitų aistruolių lietuviškos kolonizacijos idėjos buvo skelbtos jau

prieš dešimtį metų, bet iš tiesų populiariomis jos tapo tik apie 1935 metus. Kolektyvinė tautos išmintis kėlė būtinybę mąstyti ir kurti tokių lietuvių pasaulį, kurio centre kilo išeivija susirūpinusi Lietuvos valstybė.

Jei pradiniam etape Lietuva pamažu didino išipareigojimus dėl socialinio, kultūrinio ir tautinio Pietų Amerikos išeivių likimo, tai pamažu tas rūpestis plėtėsi visos išeivijos erdvėje. DULR pirmininko, patyrusio praktinės politikos artojo Rapolo Skipičio pareiškimas 1935 m. teigė, kad su visais išeiviais reikia turėti ryšių, kad *jei ryšių nebus, tai mes Amerikos lietuvių anksčiau ar vėliau neteksime, o Amerikos, ir kitų kraštų lietuviai be Lietuvos išnyks*. Draugijos pirmininkas didele dalimi išreiškė ne tik savo asmeninę, bet ir savo artimos politinės aplinkos nuostatą dėl išeivių. Metaforiškas diasporos politikos teiginys, kad *jie turi sudaryti kitose žemėse Lietuvą*, rodė, kad iš lėto kristalizavosi lietuvių pasaulio ir diasporinės tautos tapatumo vaizduotė. Tik aiškiau artikuliuoti tapatybės horizontai leido formuluoti praktinės veiklos ir sąmoningos politikos kryptis.

Galima svarstyti, ar DULR išibėgėjimas labiau veikė Lietuvos visuomenės opinį, ar priešingai – besikeičianti, stiprėjanti, brėstanti, labiau determinuota visuomenės nuomonė bei tautinė vaizduotė stūmė oficialios draugijos vagoną į priekį. Pakankamai pagrįsta gali atrodyti ir vadovaujanti pozicija, kuri verčia galvoti apie abiejų aplinkybių ambivalenciją. Tai buvo tarpusavyje sąveikaujantys veiksniai. Apisprendus dėl Lietuvos valstybės misijos ir išipareigojimų diasporai, buvo aiškus kelias dėl Pasaulio lietuvių kongreso. Jo surengimas nebuvo eilinė užduotis dėl tos pačios priežasties, kad amerikiečiai lietuviai daugiausia (išskyrus tautininkų tiesioginius rėmėjus, kurie anapus Atlanto pamažu stiprėjo) oponavo A. Smetonos režimui. Iš čia gali plaukti tam tikras atsakymas, kodėl Lietuvos valdžia ir biurokratinis aparatas šioje valstybinio gyvenimo srityje atsisakė tiesioginio administravimo įrankių ir steigė nevyriausybinių organizaciją užduotims atlikti.

Kita vertus, *Draugija užsienio lietuviams remti* iš tiesų nebuvo paprastas diplomatinis triukas ar lengvai valdomas politikų įrankis. Ji buvo kompromisas tarp susireikšminusių autoritarinio režimo klerkų ir laisvos visuomenės veikėjų.

351. Simanavičiūtė, Daiva. *Pasaulio lietuvių bendruomenės raida XX a. 5-8 dešimtmečiuose: daktaro disertacija*. Vytauto Didžiojo universitetas. Kaunas, 2008. 208 p.

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą **1-708-599-9680**

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI
LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA, LENKIJA

Asmeninių siuntų tel.: **708-907-3000**

Siuntinių paėmimas iš namų: **630-774-2136**

SIUNTINIŲ PRIĖMIMO VIETOS

SMILGA 2819 83rd St. Darien, IL 60561 Tel: 630-427-0929

EXCEL INSURANCE 5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641 Tel: 773-777-4700

ATLANTIC EXPRESS CHICAGO 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919

LITHUANIA PLAZA 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866

KUNIGAIKŠČIŲ UŽEIGA 6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622

RŪTA 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882

ALWAYS WITH FLOWERS 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339

EURUS DELT 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290

BALALAIKA MUNDELEIN 368 Townline Rd., Mundelein, IL 60060 Tel: 847-566-6660

WONDERS OF NATURE 714 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-229-9450

BOČIU MENĖ 14911 127th St., Lemont, IL 60439 (Dirba tik savaitgaliais)

Centrinio ofiso adresas.: **8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455**

Skulptoriaus Romualdo Kvinto skulptūra „Berniukas su kaliošu“, rašytojo Romain Gary atminimui pastatyta Vilniuje

Interviu metu prancūzų telalaidoje „Kišeninė biblioteka“. 1968 m. nuotrauka

Gary, lakūnas, įsijungęs į nepriklausomą prancūzų oro eskadrilę. 1940 m. nuotrauka

Nuo diplomatinio posto iki rašytojo plunksnos...

Minint Romain Gary gimimo šimtmetį

Romain Gary – žinomas visame pasaulyje rašytojas, sukūręs daugiau nei 30 literatūros kūrinių, dviejų „Prix Goncourt“ premijų laureatas (ši premija buvo įsteigta 1896 metais). Tai vienintelis atvejis, kai ši premija įteikta dukart tam pačiam rašytojui. Pirmąją premiją už „Les racines du ciel“ Romain Gary gavo 1956 metais. Antrąsyk, pasirašęs Émile Ajar slapyvardžiu, Gary tą patį veikalą 1975 metais atspausdino „La vie devant soi“ pavadinimu. Šios premijos komisija to net nepastebėjo ...

Šis rašytojas taipogi buvo Antrojo pasaulinio karo didvyris, diplomatas, Garbės legiono ordino ir Prancūzijos ordino „Už išvadavimą“, įteikto jam paties De Gaulle, kavalierius. Tačiau ir paties rašytojo gyvenimas bei kūryba – neįtikėtinais įdomus literatūros kūriny.

Tikrasis jo vardas – Roman Kacew. Prancūzas, gimęs Vilniuje. Ilgą laiką ra-

šytojo kūrybos palikimo ir biografijos tyrinėtojai manė, kad Romain Gary gimė Rusijoje (Maskvoje ar Sankt Peterburge), o 1917 m., kai berniukui suėjo treji metai, jo motina Nina Borisovskaja išvežusi jį į Lietuvą. Vėliau, 1927 m., motina su sūnumi persikėlusi į Paryžių.

Gimė įvairių Gary biografijos versijų. Nemažai duomenų, tikrų ir prasimanytų, pateikė literatūros tyrinėtoja Elena Baliutavičiūtė savo straipsnyje „Atskleistos ir neišaiškintos rašytojo Romain Gary paslaptys“ („Tarp knygų“, 1999 m., 11 nr.). Ji primena, kad 1999 m. Vilniuje, Basanavičiaus gatvėje, Nr. 18, atidengta memorialinė lenta, skelbianti, kad šiame name 1917–1923 m. gyveno žymus prancūzų rašytojas, gimęs Vilniuje. Remdamasi enciklopedija (autorė nenurodo, kuria), ji rašo, kad Romain Gary vis dėlto gimė būtent Vilniuje 1914 m. gegužės 8 dieną. Straipsnyje pažymima, kad rašytojo tėvo vardą gaubia paslaptis. Vieni tvirtina, kad jo tėvas buvęs garsus rusų aktorius Ivanas Možuchinas, lankęs rašytojo šeimą dar Vilniuje, ją kartais paremdavęs ir materialiai. E. Baliutavičiūtė pasitelkia ir vokiečių enciklopediją, kurioje teigiama, kad Gary tėvas buvo gruzinų diplomatas Leiba Kacevgaris (kituose šaltiniuose – Leiba Kacev, Kacew Kashev ir net Kasew). Straipsnio autorė mano, kad Gary motina buvo Mina Josel, žydo laikrodininko duktė, ankstyvoje jaunystėje du kartus išteikėjusi ir išsiskyrusi. Gary, dar vaikas, atvykęs į Vilnių kartu su savo motina ir aukle. Čia jo motina atidarė aukštosios prancūzų mados saloną. Vilniuje būsimasis rašytojas gavo pradinį išsilavinimą. Tačiau Vilnius buvęs tik miestas „pakeliui į Prancūziją“. 1928 m. Gary kartu su motina persikėlė į Prancūziją ir įsikūrė Ni-coje. Iš visko sprendžiant, daugelio Gary biografų spėliojimų šaltinis yra jo autobiografinis romanas „Aušros pažadas“. Remiamasi rašytojo kūriniu dažnai jį cituojant, tačiau užmirštant, kad tai grožinės literatūros kūrinys, kuriame faktai susipina su prasimanymais. Romane pasakojama, kad Ro-

main Gary ankstyvoji vaikystė prabėgo Maskvoje. Tačiau rašytojas, beje, netvirtina, kad jis gimęs Maskvoje.

Maištingas jaunuolis

Vilniuje mažasis Roman Kacew privačiai mokėsi kalbų bei dainavimo. 1923 metais jis persikėlė į Varšuvą, vėliau į Prancūziją. 1933-aisiais jau kaip Romain įstojo į Aix en Provence universiteto teisės fakultetą. Netrukus Paryžiuje pasirodė jo pirmosios publikacijos. Romain yra visokiųjų

1952 m. jis tapo Prancūzų delegacijos prie Jungtinių Tautų sekretoriumi, o 1956-aisiais – Prancūzijos generaliniu konsulu Los Angeles, CA. Dirbdamas Los Angeles mieste Gary greit pamilo Hollywoodą. Čia jis parašė dviejų vaidybinių filmų scenarijus – „The Roots of Heaven“ (1958) bei „The Longest Day“ (1962). Vėliau jis tapo kelių filmų (beje, kuriuose vaidino jo antroji žmona!) režisieriumi – „Birds in Peru“ (1968) ir „Kill!“ (1971).

Gary pirmoji žmona buvo britė rašytoja, žurnalistė, madų žurnalo „Vo-

Gary su savo motina ir pažįstamu Mermont pensionate Prancūzijoje. 1930 m. nuotr.

darbų dirbęs – nuo padavėjo bei statisto kine iki piešėjo žaislų fabrike. Studijavo Paryžiaus universitete, dukart savaitėje lankė užsiėmimus Aukštojoje karinio parengimo mokykloje. 1938 metais, paskatintas jausmingos savo motinos Ninos Kacew, Romain ruošėsi pasikėsinimui prieš Adolfą Hitlerį ir jau buvo įsigijęs bilietą į Berlyną ekspresą, tačiau motina jį sustabdė. 1938–1940 m. mokėsi karo lakūnų mokykloje Salon de Provence. Prasidėjus karui dalyvavo oro mūšiuose, apdovnotas „Garbės legiono“ ordinu. Naciams užgrobęs Prancūziją, Romain Gary pabėgo į Angliją.

Pokario metais Gary įsijungė į diplomatinę tarnybą ir dirbo Sofijoje (Bulgarijoje) ir Berne (Šveicarijoje).

„gue“ redaktorė Lesley Blanch. Pora situokė 1944-aisiais, o išsituokė 1961 m. Antroji Gary santuoka (kuri tęsėsi nuo 1962 iki 1970-ųjų) buvo su amerikiete kino aktore Jean Seberg. Jiems gimė sūnus Alexandre Diego Gary. Anot sūnaus, Gary santykiai su juo buvo šalti. „Nors fiziškai buvo, bet dvasiškai jo nesijautė. Jis buvo apsėstas kūrybos ir gyveno kitame pasaulyje“, – atsimena Alexandre.

1980 m. gruodžio 2 d. Romain Gary nusižudė – nusišovė. Paliktame raštelėje jis tvirtina, kad jo mirtis neturi jokio ryšio su antrosios žmonos Jean Seberg savižudybe. Gary palaikai buvo sugadinti Père Lachaise kapinėse Paryžiuje, o pelenai išbarstyti Viduržemio jūroje netoli Roquebrune-Cap-Martin.

Rašytojo jaunystės nuotrauka, daryta gimtajame Vilniuje (iki 1923 m.)

Ruošia Nijolė Nausėdienė • El. paštas: nausediene@hotmail.com

MŪSŲ STALUI

Daugiausiai vartojami prieskoniai

Garstyčia (Sinapis alba)

Graikų filosofas ir gamtininkas Teofrastas 4 a. pr. Kr. rašė, esą garstyčios stiprinančios bei atnaujinančios organus ir pagardinančios prėskus valgius. Romėnai vertino jų skonines, aromatines, konservuojančias ir gydomąsias savybes. Plinijus Vyresnysis mini daugiau kaip 40 įvairių vaistinių preparatų, kurių sudėtyje yra garstyčių. Seniausias iki mūsų laikų išlikęs rašytinis receptas datuojamas 50-aisiais mūsų eros metais. Jį sukūręs romėnas Kolumela.

Garstyčių rūšių išvaizda ir skonis labai panašūs, jų sudėtis truputį skiriasi. Maistui tinkamos vartoti visų rūšių garstyčios. Į garsiąsias *Bordo* garstyčias pridedama ir šio augalo ankščių, todėl jų skonis švelnesnis. Aštresnės – *Dijon* garstyčios ir Diuselendorfo *Lowensenf* – gaminamos iš garstyčių grūdelių. Saldžioje Miuncheno *Weisswurstsenf* yra rupiai maltų rusvųjų garstyčių grūdelių ir iki 20 proc. rudojo cukraus.

Jei garstyčių dedate į gaminamą patiekalą, rinkitės aštresnio skonio, o ne vidutinio aštrumo ar švelnias. Nuo aukštos temperatūros jų aštrumas sumažėja. Visada dėkite baigdami virti.

Gatavose įvairių rūšių garstyčiose, kurių siūloma parduotuvėse, dažnai būna dirbtinių skonių stiprinančių ir dažinių medžiagų bei konservantų. Prieš perkdamas atidžiai perskaitykite, kas parašyta etiketėje. Įsigijusios garstyčių su dirbtiniais priedais tik pakenksite sveikatai. Geriausia pačioms pasigaminti gatavų garstyčių. Į garstyčių miltelius galima pridėti acto, vyno, medaus, šviežių žalumynų, svogūnų, ciberžolių, pipirų, paprikų. Viską gerai išmaišykite.

Gydomasis poveikis: gerina virškinimą, ypač riebaus maisto. Žadina apetitą, skatina skrandžio sulčių ir tulžies išsiskyrimą. Gali būti vartojamas kaip antibiotikas sergant pešalimo ligomis, šlapimo pūslės ir takų uždegimais. Spartina kaulų audinių, odos ir plaukų regeneraciją. Juodųjų ir baltųjų garstyčių sėklos padeda išvalyti užkietėjusius vidurius. Garstyčių kompresais gydoma bronchito, artrito ir reumato simptomai.

Tinkamas priedas: įvairiems padažams, sumuštiniams tepti, marinatams, sriuboms, salotoms, rauginantiems kopūstams, kepiniams, žuvies ir mėsos patiekalams... Garstyčios dera prie pikantiškų valgių. Kartais skoniui pagerinti garstyčių grūdelių dedama ir į saldžiuosius valgius, pavyzdžiui, konservuotų vaisių marinatus.

Garstyčių želmenys

Garstyčių želmenyse apstu vertingų vitaminų. Geriausia juos valgyti pavasarį, kai organizmas po žiemos būna išsekęs ir nusilpęs.

Paimkite saują garstyčių grūdelių ir kokias 8 valandas pamirkykite vandenyje. Paskui lėkštę išklaukite popieriumi, sudrėkinkite jį ir suberkite ant jo garstyčių grūdelius. Laikykite lėkštę saulėje vietoje ir reguliariai drėkinkite popierių, kad neišdžiūtų. Po dviejų savaitių jau galėsite skanauti želmenis.

Paprasčiausias gatavų garstyčių receptas

Iš šių produktų galite pasigaminti apie puodelį garstyčių.

Reikės:

50 g baltųjų (geltonųjų) garstyčių grūdelių;

50 g juodųjų garstyčių grūdelių;
apie 150 ml vyno acto;
trupučio sauso vyno, portveino arba chereso;
vieno valgomojo šaukšto neišgrynintos akmens ar jūros druskos;

valgomojo šaukšto skysto medaus, šviežiai maltų juodųjų arba kvapniųjų pipirų, ciberžolių ar kitų prieskonių pagal skonį.

Garstyčių grūdelius sumalkite. Keletą grūdelių palikite, juos paskui suberkite į miltelius, kad garstyčių tyrė būtų rupesnė.

Garstyčių miltelius užpilkite actu ir vynu, palaikykite 24 valandas. Įdėkite druskos, medaus pagal skonį, taip pat kitų prieskonių. Laikykite šaldytuve dvi savaites, tada jau galite vartoti.

Kvapusis gvazdikėlis (syzygium aromaticum)

Gvazdikėlis yra tipiškas prieskoninis augalas, dvelkiantis egzotišku, sodriu aromatu, turintis gydomųjų savybių. Senovėje dėl panašumo su vinimi laikytas Kristaus nukryžiuavimo simboliu. Dėl to krikščionys laikė jį stebuklingu vaistu.

Gvazdikėlio atsiradimo Europoje istorija priemena muskato riešuto kelionę į mūsų žemyną. Indijoje, Egipte ir Kinijoje jis jau seniai žinomas ne tik kaip prieskonis, bet ir kaip vabzdžius atbaidanti priemonė bei vaistinis augalas. 1600 m. pr. Kr. gvazdikėlį aprašė *Ajurvedos* dvasinis vadovas Bhavamisra. Jis išvardijo daugybę jo gydomųjų savybių.

Gvazdikmedžiai senovėje augo tik penkiose Šiaurės Molukų salose, kurios dabar priklauso Indonezijai. Greičiausiai gvazdikėliai jau anais laikais plukdyti į tolimus kraštus. Pirkliai ilgai laikė paslapyje šalį, iš kurios gabenami gvazdikėliai. Tik 15 a. ši paslaptis buvo atskleista.

Gydomasis poveikis: gvazdikėliai slopina virškinimo trakto jautrumą, mažina kraujo krešėjimą, todėl praplečia arterijas ir užkerta kelią širdies ligoms. Sterilizuoja, malšina skausmą, mėšlungį, mažina vidurių pūtimą. Padeda nuo bronchito, atpalaiduoja žarnyno spazmus, užkerta kelią žarnyno infekcijoms, malšina galvos/migrenos, reumatinis skausmus. Naikina bakterijas, grybelius ir virusus burnos ir gerklės ertmėje. Malšina dantų skausmą.

Tinkamas priedas: kepsniams ir troškiniams, ypač žvėrienai, rauginantiems, briuselinams, raudongūžiams kopūstams, prieskonių mišiniams, padažams, pyragaičiams, saldiesiems patiekalams, karštam vynui, pienui, arbatai, kavai.

Imbieras (Zingiber Officinale)

Šis gelsvas, truputį susiraukšlėjęs, įmantrios raišytos formos šakniastiebis, tiesą sakant, didelio susizavėjimo nekelia. Kartais jo forma primena išsišakojusius elnio ragus, tačiau neišvaizdusis augalas dėl unikalių gydomųjų savybių yra neįkainojamas.

Šaltuoju metų laiku šaltniriams patariama išgerti karšto gėrimo su keliais imbiero griežinėliais, mat šis prieskonis šildo. Kinijoje žvejai kramtydavo imbiero šaknis nuo jūrligės.

Gydomosios savybės: Imbieru gydomas kosulys, peršalimo ligos, gripas, reumatiniai negalavimai, galūnių tirpulis. Muša temperatūrą, mažina cholesterolio kiekį kraujyje, veikia kaip antioksidatorius. Patartina vartoti imbierą, kaip profilaktinę priemonę nuo kraujo apytakos sutrikimų ar krešulių susidarymo kraujagyslėse. Be to, jis naikina salmonėles ir parazitus. Stiprina imuninę sistemą.

Tinkamas priedas: saldieji ir pikantiški patiekalai, pyragaičiai, marmelada, kompotai, padažai, marinatai, indiški prieskonių mišiniai... Imbiero dažnai dedama į mėsos gaminius. Ypač pagardina arbatos mišinius.

RECEPTAI SU IMBIERU

Aštri lašiša

Reikės:

1,5 arbatinio šaukštelio tarkuoto imbiero;
1 valgomojo šaukšto medaus;
1 raudonojo svogūno;
1 svaro lašišos filė;

1 valgomojo šaukšto acto;

2 valgomųjų šaukštų sojos padažo.

Svogūną susmulkinkite. Į dubenį suberkite svogūnus, supilkite sojos padažą, actą, medų ir imbierą. Išmaišykite ir sudėkite lašišą. Marinuokite žuvį apie 15–20 min.

Sudėkite lašišas į folijos lapus, supilkite likusį marinatą. Foliją susukite ir kepkite 350° F karštumo orkaitėje 20 min.

Ankstyvųjų morkų sriuba su imbieru

Ši sriuba skaniausia, kuomet morkos į ją atkeliauja tiesiai iš daržo, arba bent jau anksti ryte iš turkaus. Šviežias saldus morkų skonis paryškintas imbiero aitrumu, o bulvės suteikia sotumo ir tirštumo.

Reikės:

2/3 svaro ankstyvųjų morkų;
1/4 sv bulvių;
2 šaukštų sviesto;
5–6 puodukų daržovių sultinio (arba vandens, tačiau sultinys būtų skaniau);
1,5 šaukštelio druskos;
½ šaukštelio asafetidos (kvapioji ferula, galima pakeisti česnaku);
¼ šaukštelio maltų juodųjų pipirų;
¼ šaukštelio maltų laurų lapų;
šaukšto smulkiai sutarkuoto imbiero gumbo;
štuotelės nuplautų ir smulkiai sukapotų petražolių.

Morkas nuskusite, nuplaukite ir supjaustykite griežinėliais. Bulves nulupkite, nuplaukite ir supjaustykite kubeliais. Užkaiškite puodą ir išlydykite jame sviestą. Įberkite asafetidos, sudėkite imbierą ir laurų lapus. Kepkite prieskonius maišydami mentele ir po keliolikos sekundžių sudėkite daržoves. Pasūdykite, suberkite juoduosius pipirus ir troškinkite kartkartėmis pamaišydami 10 minučių. Supilkite daržovių nuovirą, prisukite ugnį, puodą uždenkite ir virkite sriubą 15 minučių arba kol daržovės visiškai suminkštės. Puodą nukaiskite ir sutrinkite turinį rankine elektrine trintuve iki vienalytės tyrės (jei neturite rankinės trintuvės, supilkite sriubą į kokaileinę ir išplakite). Sudėkite sukapotas petražoles ir išmaišykite. Patiekite dar karštą su šlakeliu grietinės. Išeiga: 3–4 porcijos.

PS.: Jei nenorite, bulvių galite į šią sriubą iš viso nedėti, jų kiekį pakeičiant morkomis.

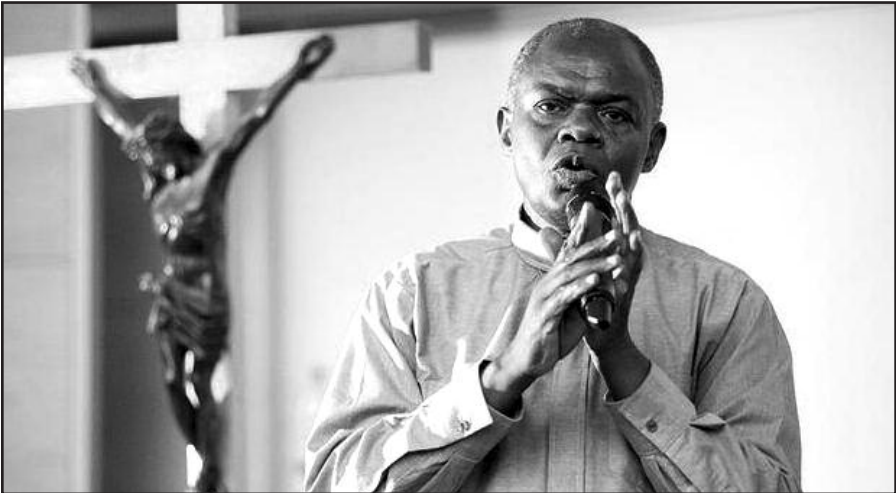
Kaip užsiauginti imbierą ant palangės?

Truputis kantrybės ir galima užsiauginti imbierą namuose ant palangės. Išsirinkite šviežią imbiero šakniastiebį su daugybe ataugų. Įdėkite į vazoną, šiek tiek užberkite žemėmis ir laikykite drėgnoje vietoje. Saugokite, kad jo nepasiektų tiesioginiai saulės spinduliai. Geriausiai auga šiltoje patalpoje. Truks ilgiau, kol pradės dygti, tad nepraraskite kantrybės. Vasarą juos jau galima laikyti lauke, tik ne ant saulės. Išauga didžiuliai lapai. Labai skanu į juos vynioti šviežią žuvį, mėsą ir kepti ant grotelių. Patiekalai įgaus švelnų aromatą.

Iš „Prieskonių vaistinės“

Šv. Dvasios rekolekcijos su kun. John Bashobora

Renata Žiūkaitė

Kun. John Bashobora

Šios Sekminės man buvo ypatingos tuo, kad teko dalyvauti išgydymo rekolekcijose su kunigu charizmatiku iš Ugandos John Bashobora. Rekolekcijos vyko Baltarusijoje mažo miestelio Ros bažnyčios šventoriuje. Į jas suplaukė apie 3 000 žmonių iš visos Baltarusijos. Palyginimui – Lenkijoje, kad patirtų Dievo malonę per šį šventą žmogų kartais susirenka iki 40 000 žmonių.

Nustebino nepaprastas baltarusių svetingumas, jų broliška meilė ir didelis pamaldumas, nepaisant griežto totalitarinio režimo šalyje. Visi svečiai iš Lietuvos buvo karališkai priimti šeimose ir sušildyti brolių baltarusių rūpestingumu bei atidumu.

Kunigas John Bashobora, sutraukiantis minias žmonių, yra ne šiaip koks magas ar fokusininkas, darantis stebuklus, bet žmogus, Dievo apdovanotas ypatingomis šv. Dvasios dovanomis. Tai ne jis, o šv. Dvasia per jį žmones gydo, išlaisvina ir prikelia. Visa, kas vyksta jo rekolekcijų metu, nėra pigus pasirodymas ar manipuliacija žmonių jausmais, o Dievo darbai, kurie vyksta šiandien, mūsų laiku. Juk ir Jėzus gydė žmones nuo visokiausių ligų bei negalių, prikdavo mirusiuosius ir išvarydavo demonus. Taip pat apaštalai darė stebuklus šv. Dvasios galia.

67 m. kun. John Bashobora yra kilęs iš Ugandos Afrikoje. Jo paties vaikystė paženklinta skaudžiais praradimais. Kaip jis pats liudijo, 2 metų neteko savo tėvo, o jo mama buvo išvaryta iš namų. Pats to nenujausdamas jis augo su savo dėde ir jo žmona, kuriuos laikė savo tikraisiais tėvais. Tik kunigystės šventimų dieną dėdės žmona atskleidė kraupią tiesą. Ji nunuodijo jo tėvą, bandė nužudyti ir jį patį, paduodama užnuodyto maisto, tačiau kai berniukas persižegnojo, lėkš-tė suskilo į lygias dalis. Šventimų dieną teta jo prašė atleisti ir su Dievo pagal-ba kun. John atleido jai Jėzaus vardu.

1972 m. Ugandoje priėmęs kunigystės šventimus John Bashobora vėliau m-kėsi Romoje, kur įgijo psichologijos magistro laipsnį, o vėliau apgynė daktarą-tą iš dvasinės teologijos.

Ugandoje kunigas yra įsteigęs našlaičių namus vaikams, kurių tėvai mirė karo metu arba nuo Aids epidemijos, jis yra įsteigęs fondą, per kurį rūpinasi mokslu, mediciniu aprūpinimu daugybei Afrikos našlaičių.

Taip pat jis keliauja po visą pasaulį, veda išgydymo rekolekcijas, o šv. Dva-sia per jį žarsto savo dovanas visiems vargšams ir prislėgtiesiems.

Stebuklai vyko ir mūsų mažame Ros miestelyje. Per kunigo John maldą daug žmonių buvo išgydyti nuo daugelio ligų, priklausomybių, patyrė atleidimo ma-lonę, gavo atsakymus į sunkius gyvenimo klausimus.

Kun. John maldoje gauna atsakymą ir pasako visiems, kokį pažinimą jis gavo iš šv. Dvasios. Pvz., Dievas gydo 34 m. moterį Helen nuo vėžio. Kitas 65 metų vy-ras sergantis vėžiu taip pat bus išgydytas, tačiau jis turi nustoti rūkyti. Dievas davė žodį vyrui, kuris buvo paėmęs didelę paskolą ir išgyveno didelį nerimą. Die-vas duos atsakymą jo problemai išspręsti. Viena šeima buvo ties skyrybų riba, bet per šias rekolekcijas Dievas perkeitė vyro širdį ir jis pakeitė savo sprendi-mą.

Kai kunigas John taria pažinimo žodžius, konkretus žmogus atsistoja ir pa-liudija apie savo išgijimą.

Čia yra viena moteris, kuri serga depresija, nuo šios minutės ji gali išmesti visus savo antidepresantus, nes daugiau jų nebeprireiks. Dievas gydo moterį, kuri turi didelius galvos skausmus ir geria labai daug vaistų. Čia yra 12 metų mergaitė, kuri atėjo melstis už tėvą, kad jis liautųsi gerti. Nebijok. Tavo tėvas yra išlaisvintas nuo šios ligos. Dievas išlaisvina taip pat nuo priklausomybės rūkymui. Žmonės, kurie anksčiau rūkė, dabar nebenorės traukti dūmo, nes jaus baisią smarvę. Tegul palieka čia visus savo cigarečių pakelius.

Per šias rekolekcijas galėjome pajauti, kad Dievas gydo ir mūsų širdis, veda atleidimo bei susitaikymo keliu. Kiekvienas mes turime žaizdų, kurias galime atverti Kristui ir leisti jo malonei veikti. Ir net ne stebuklai patys savaime svar-biausi, o kaip per tai auga mūsų tikėjimas, ar per atgautą fizinę sveikatą žmo-gus labiau atsigręžia į Dievą, eina atsivertimo keliu. Rekolekcijų metu buvo nuo-lat meldžiamasi į šv. Dvasią, raginama patikėti Dievui visas savo problemas. Kun. John pastebėjo, kad mums kiekvienam Dievas yra numatęs gyvenimo misiją. Mes kiekvienas esame Dievui labai svarbus. Jis pasakojo apie mažą neišnešiotą 6,5 mėn. mergytę, Afrikoje vos gimusią išmestą į sрутų duobę. Tačiau ji buvo iš-gelbėta ir inkubatoriuje iškovojo gyvybę. Dievas buvo su ja ir norėjo, kad ji gy-ventų, užaugusi taptų gydytoja ir padėtų daugeliui kenčiančiųjų.

Dievas norėjo kiekvieno iš mūsų gyvybės, jis kiekvieną mūsų pašaukė gy-venti ir nori dovanoti patį geriausią savo planą, tik laukia mūsų apsisprendi-mo šiam planui atsiverti.

A † A EUGENIJA BUDELSKIENĖ SAMUOLYTĖ

Mirė 2014 m. birželio 10 d., sulaukusi gražių 92 metų.
Gimė 1921 m. rugpjūčio 24 d. Lietuvoje.
Ilgus metus pragyveno Schiller Park, IL. Aktyviai dalyvavo savo parapijos ir Lietuvos Dukterų draugijos Melrose Park veik-loje.
A. a. Eugenija buvo a. a. Zigmo žmona, a. a. Jolandos Budels-kytės-Lass ir a. a. Letos Budelskytės-Rhone mama.
Nuliūdę liko: anūkai Todd Rhone ir Jennifer Omann (Rhone), dukterėčios Daina Shuipys su šeima, Erika Balsytis su šeima ir Silva Dovydaitienė su šeima (Lietuvoje).
Velionė bus palaidota Šv. Kazimiero kapinėse birželio 13 d.

Nuliūdę artimieji

A † A PILYPAS NARUTIS

Mirė 2014 m. birželio 7 d.
Gimė 1920 m. gegužės 26 d. Rusijoje.
Gyveno Oak Lawn, IL, anksčiau Chicago, Marquette Park.
Nuliūdę liko: žmona Elvyra Lukoševičiūtė; sūnus dr. Vytautas su žmona dr. Jolita; duktė Dainė Quinn su vyru dr. Thomu; duktė Rasa Kasniūnienė su vyru Mariumi; anūkai Aras Narutis, dr. Kristina Quinn, Tomas Quinn, Julius, Algis ir Vija Kasniūnai, svainė Nijolė Lukošūnienė bei kiti giminės Lie-tuvoje.
A. a. Pilypas bus pašarvotas ketvirtadienį, birželio 12 d. nuo 4 val. p. p. iki 8 val. vakaro Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave. (arti Derby Rd.), Lemont ir penktadienį, bir-želio 13 d. 9 val. ryto Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje, Marquette Park, kurioje 10 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios. Po šv. Mišių velionis bus palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse.
Vietoje gėlių prašome aukoti Ateitininkų Šalpos fondui 1380 Castlewood Drive, Lemont, IL, 60439.
Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus daly-vauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdusi šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

Ilgamečiui ateitininkui, politiniam kaliniui,
visuomenės veikėjui

A + A PILYPUI NARUČIUI

mirus, reiškiamo gilią užuojautą jo žmonai Elvyrai, dukrai – Š. Amerikos ateitininkų valdybos pirmininkei Rasai Kasniūnie-nei ir vyrui Mariui, dukrai – Ateitininkų namų pirmininkei Dai-nei Quinn ir vyrui dr. Thomas Quinn, sūnui – dr. Vytui Naručiui su žmona Jolita, vaikaičiams Arui Naručiui, Tomui ir Kristinai Quinn, Juliui, Algiui ir Vijai Kasniūnams, giminėms ir artimie-siems.

Šiaurės Amerikos Ateitininkai

Dėl tėvo

A + A PILYPO NARUČIO

skaudžios netekties, reiškiamo gilią užuojautą Lietuvų Fondo tarybos nariui Vytautui Naručiui ir visiems artimiesiems.
Netekties valandą liūdime ir gedime kartu.

Lietuvių Fondo taryba ir valdyba

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Lietuviškos Mišios Waukegan/Lake County** ir šiaurinio Iliojaus lietuviams bus atnašaujamos šį sekmadienį, birželio 15 d., 2 val. p. p. Santa Maria del Popolo parapijos koplyčioje, 116 N. Lake St. Mundelein, IL. 60060. Kviečiame gausiai dalyvauti.

■ **Pranešame, kad Lietuvių socialinių reikalų skyrius** (Marquette Parke) neveiks nuo birželio 25 iki liepos 25 dienos. Taip pat pranešame, kad įprastos trečiadienio vyresniųjų popietės taip pat nevyks nuo birželio 25 iki liepos 30 d. Su džiaugsmu

lauksime Jūsų popietėje liepos 30 d.!

■ **„Garažo“ išpardavimas Ateitininkų namuose**, Lemonte, skelbtas birželio 12 ir 13 d., dėl a. a. Pilypo Naručio laidotuvių atidedamas kitai savaitei – jis vyks birželio 19 ir 20 dienomis.

■ **Rugsėjo 6 d., šeštadienį: 5:30 val. p. p.** Lietuvių Fondo salėje, Pasaulio lietuvių centre, Lemonte vyks Audrės Budrytės monospektaklis „Une Baye“ (anglų kalba). Visus maloniai kviečia Giedros korporacija.

Neringos talkininkai

Nuoširdžiai dėkojame visiems, kad atvykote į Talkos savaitgalį Neringoje! Mes tikrai labai daug padarėme!

Esame labai dėkingi už Jūsų sunkų darbą ir energiją, padedant paruošti stovyklą vasaros sezonui! Ačiū! Ačiū! Ačiū!

Regina ir Dana

Norėdami sužinoti apie renginius ir darbą stovykloje kreipkitės į jos vedėją Reginą Kulbytę tel. 978-582-5592, el. paštas regina@neringa.org arba į vedėjos pavaduotoją Daną Vainauskienę: dana@neringa.org

www.draugas.org/kalendorius

**Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS**
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)

Tel. 773-284-0100

**THE LAW
OFFICE OF
ANDRIUS
SPOKAS**

Traffic & CDL Violations / DUI
Criminal Defense / Record Expungements
Auto Accidents / Personal Injury
Real Estate / Civil Disputes
Kalbame lietuviškai • Priimame kreditines korteles
9 East Irving Park Rd. Roselle, IL 60172
Tel.: (630) 635-2385 www.spokaslaw.com

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.
Kreipkitės į

Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

**Apsilankykite
„Draugo“
tinklapyje
www.draugas.org**

**PRENUMERUOKIME IR SKAITYKIME
„DRAUGĄ“!**
„Draugą“ atminkime savo testamente.

VISUS VISUS !
didelius ir mažus

**birželio 28 d. kviečiame į 5-ąją
Centrinės NJ lietuvių rengiamą vasaros-Joninių šventę**

„SVEIKS, SVIETELI, MĀRGS“

Estų namuos, 4 Cross St. & Veterans Hwy., Jackson, NJ 08527

Jūsų laukia mugė, šventinis tautinių kolektyvų koncertas –
**K. Donelaičio 300-osioms gimimo metinėms pažymėti
ir Joninių linksmybės !**

**Svečiuose – nepakartojama kaimo teisuolė, Lietuvos įžymybė
Apolionija Zizirskienė su grupe „Etiudas“**

◆ **APOLIONIJA ZIZIRSKIENĖ - VAIDAS PRAČKAILA**
humoristas, kino aktorius (TV humoro serialai „Milijonieriai“ ir „Kaimynai“),
TV projektų vedėjas ir dalyvis, festivalių, švenčių bei koncertų organizatorius
bei vedėjas

◆ **grupė „ETIUDAS“ – DOVILĖ BIČKAUSKAITĖ
IR ANTANAS MAZILIAUSKAS,**

tarptautinio estrados festivalio „BUEN VIAJE“, Lloret de Mar (Ispanija) dalyviai,
Dovilė Bičkauskaitė – festivalio diplomantė.

**Šventės pradžia
5 val. p. p.**

Įėjimas – 25 dol.
vaikams iki 12 m. – nemokamai

Daugiau informacijos el. paštu: lietuviskabendrija@yahoo.com

Savaitgalį įvyko „Pasaulio lietuvių bėgimas“

„Pasaulio lietuvių bėgimas“ šeštadienį sutraukė daugiau negu 150 tautiečių įvairiose užsienio šalyse bei Lietuvoje dėmesio.

Šio renginio metu oficialiai organizuoti 5 kilometrų bėgimai vyko net septyniose valstybėse: Lietuvoje, Estijoje, Suomijoje, Švedijoje, Norvegijoje, Airijoje ir JAV (New Yorke); tačiau bėgti užsiregistravo ir savo sportiško savaitgalio akimirkomis su organizatoriais pasidalino ir pavieniai ar nedidelėmis grupelėmis bėgime dalyvauti panorę ir savo distancijas pasirinkę lietuviai ir iš tokių šalių kaip Kanada, Bulgarija, Danija, Belgija, Portugalija, Didžioji Britanija, Ispanija ir net Gruzija.

Pirmą kartą vykęs „Pasaulio lietuvių bėgimas“ – tai Estijos ir Suomijos lietuvių jaunimo sąjungų iniciatyva organizuotas ir Lietuvos Respublikos Užsienio reikalų ministerijos finansuotas projektas, kurio pagrindiniai tikslai – sveiko ir aktyvaus lietuvių įvaizdžio užsienyje kūrimas, tautiečių užsienyje iniciatyvų, bendradarbiavimo ir vienybės skatinimas.

Pagrindinės bėgimo koordinatės – Estijos Lietuvių jaunimo sąjungos – atstovai galutinius bėgimo rezultatus bei laimėtojus žada paskelbti jau šį vakarą, o ne už ilgo dienos šviesą išvys ir „Pasaulio lietuvių bėgimo“ video įrašas, kuris, tikėkimės, įkvėps ir kitus užsienio lietuvius būti aktyviais ir sportuoti ne tik panašių renginių metu.

Bernardinai.lt